

**Universitat de les
Illes Balears**

Títol:

De Maó a Ladrillo:

**Recull i anàlisi d'ítems folklòrics sorgits arran de la política
lingüística del Govern Bauzá**

NOM AUTOR: *Joan Estelrich Lull*

DNI AUTOR: *41571843-X*

NOM TUTOR: *Jaume Guiscafrè Danús*

Memòria del Treball de Final de Grau

Estudis de Grau de *Llengua i Literatures Catalanes*

Paraules clau: *Folklore electrònic, Govern Bauzá, Política lingüística*

de la

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Curs acadèmic 2012-2013

En cas de no autoritzar l'accés públic al TFG, marcau la següent casella:

Índex

1. PRESENTACIÓ DEL TREBALL	2
2. LA CONCEPCIÓ DEL FOLKLORE.....	3
3. EL FOLKLORE COM A COMUNICACIÓ	4
3.1 CANALS DE COMUNICACIÓ	6
3.2 PETITS GRUPS.....	8
4. CONTEXT SOCIAL I POLÍTIC: UNA CRONOLOGIA	10
4. EL PROBLEMA QUE CAL SUPERAR.....	13
5. CONCEPTES QUE CAL TENIR EN COMPTE.....	14
5.1 L'ACUDIT	14
5.2 LA PARÒDIA	16
5.3 EL MEM	16
5.4 XEROXLORE.....	17
5.5 BILINGÜISME, SUBSTITUCIÓ LINGÜÍSTICA I NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA.....	17
6. ANÀLISI D'ÍTEMS	18
6.1 CRITERIS	19
6.2 DE MAÓ A MAÓ-MAHÓN-TOTXO: LA TOPONÍMIA.....	19
6.3 AMO EL CATALÁN, #SALVOALGUNACOSA: POLÍTICS, DECLARACIONS I RETRETS.....	32
6.4 QUÉ HABLA EL ABUELO?: PÈRDUA DE LA CULTURA I SUBSTITUCIÓ LINGÜÍSTICA	40
6.5 “AU, AU, AU!” , EN BALEAR “AVE, AVE, AVE!”: LLENGUA BALEAR I LLIBRES DE TEXT EN BALEAR.....	48
7. CONCLUSIONS	53
8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	55

1. PRESENTACIÓ DEL TREBALL

Amb aquest treball pretenc estudiar exemples de folklore sorgits arran del canvi de política lingüística que s'inicià amb la presa de poder del nou president de les Illes Balears, José Ramón Bauzá Díaz. Concretament, em centraré en aquells exemples que es troben en els nous sistemes de comunicació humana, les TIC, Tecnologies de la Informació i la Comunicació.

Les actuals vies de comunicació i d'interacció són les TIC: les xarxes socials com Facebook o Twitter o diferents formes d'informació com els diaris electrònics o els e-mails. Com es podrà veure, el folklore és una expressió viva, que s'ha adaptat al món globalitzat i tecnològic d'avui dia. Com a estudiant interessat en el folklore, volia aprofundir en l'estudi d'aquesta disciplina i la seva expressió en l'actualitat, fugint de la visió més estesa del terme folklore, un element d'arxiu quasi perdut. Aquesta concepció és vigent dins la cultura catalana, com es veurà a la definició del *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* (DIEC) a l'apartat 2.1. L'enfocament pot resultar poc comú per a un treball de folklore, però:

Folklore then may crop up in any subject, any group or individual, any time, any place. [...] What was once a branch of learning, like astrology, may become folklore. What was once folklore, like the swastika motif, may be taken over and used or exploited in a non-folk manner. [...] These things are folklore, so long as they are acquired, used, and transmitted *in the manner of folklore*. When they cease to be, or before they are, used in that way they are not. (Harmon 1970: 400)

He elegit aquest tema perquè és actual i proper als possibles lectors d'aquest treball. És una forma de demostrar que el folklore, com ja he dit abans, és una expressió viva i que, a més, també es dona en la nostra societat (mallorquina o catalanoparlant) de l'any 2013.

2. LA CONCEPCIÓ DEL FOLKLORE

El folklore i el seu camp d'estudi han tengut moltes definicions des de la seva creació. La tasca de delimitar l'àmbit d'estudi del folklore ha estat tan difícil que fins i tot trobam casos com l'*Standard Dictionary of Folklore, Mythology and Legend* dirigit per Leach, on el terme "Folklore" arriba a tenir fins a vint-i-una definicions (1970: 398-405).

En un principi, s'entenia el folklore com l'estudi d'uns aspectes concrets del patrimoni o la cultura immaterial, moltes vegades definits pels adjectius "oral", "antic" o "popular". Possiblement, aquesta sigui la concepció més estesa de folklore en els territoris catalanoparlants, d'aquí la definició del DIEC "1 m. Conjunt de tradicions, de creences, de llegendes i de dites populars. 2 m. Estudi d'aquestes tradicions, creences, etc". Altres estudiosos defineixen el folklore d'una forma més àmplia i hi inclouen elements de la cultura material. Tal com el defineix Taylor "consisteix en materials transmesos tradicionalment de generació en generació sense adscripció

fiable d'inventor [...]. Els materials transmesos poden ser objectes físics, idees o paraules" (apud Roviró 1992: 99). Aquestes concepcions van molt lligades als nacionalismes sorgits al segle XIX, com la Renaixença a Catalunya, que donaven especial importància als orígens i la història pròpies.

Però, en una època en què la comunicació oral, o cara a cara, conviu amb una altra a distància i moltes vegades no oral, pot existir un folklore? Ben-Amos (1983) afirmava que els estàndards d'oral, rural i tradicional "should not have been the defining terms for the substance of folklore". En el mateix article, defineix el folklore com una forma artística del petit grup, és a dir, aquella forma de comunicació entre els integrants d'un mateix grup social per tal de fer front a un problema, transmetre un ensenyament o presentar una realitat, fugint de la funció informativa més immediata. Dundes i Pagter diuen que "Urban folklore from the paperwork empire represents part of the human response to some of the ills of urban life" (1975: xv). A més, Blank defineix el folklore com una expressió que "serves as a 'mirror' of society and cultural values" (2009: 4). Així, es pot dir que, actualment, tot i la concepció que el relaciona amb allò popular i oral, el folklore s'entén com una forma d'analitzar la visió del món de la societat que el crea i com una forma de comunicació que fuig la funció merament informativa (com es podrà veure en el següent apartat). Per tant, hi ha un folklore que sorgeix en un context actual, que només s'entén dins aquest i que pot ser la reactualització d'un gènere etnopoètic, o en pot crear de nous.

3. EL FOLKLORE COM A COMUNICACIÓ

Segons el Grup de Recerca Folklòrica d'Osona (GRFO), el folklore és "bàsicament, comunicació" (apud Roviró 1992: 72). El folklore és un sistema de comunicació que va més enllà de la funció simplement informativa, "el folklore doncs, consisteix en dir les coses d'una manera diferent de com les diríem en una situació normal. Consisteix a dir-les d'una manera que podríem anomenar artística: [...] sempre que no utilitzem la comunicació en funció exclusivament informativa, fem folklore" (Pujol 1989: 20). Per tant, es pot dir que el folklore és la informació que pateix una elaboració folklòrica (Roviró 1992: 95). És una nova forma de donar una informació que, segurament, el receptor ja coneix, però que el receptor emet amb creativitat, un tret principal del folklore segons Blank (2009: 6)¹, amb la intenció de captar la seva atenció amb la forma del missatge. Continuant amb Pujol, perquè hi hagi folklore s'estableixen quatre requisits:

- 1) que hi hagi dues o més persones (alguna vegada, per excepció, nosaltres mateixos podem ser el nostre propi públic);
- 2) que aquestes estiguin en contacte directe;
- 3) que comparteixin com a mínim un sistema de signes

¹"Creativity is at the center of folkloristic inquiry, and the manifestations of online identity formation, artistic expression, folk religion, and the social dynamics of community construction are all important venues for analysis" (Blank 2009: 12).

(verbals, escrits o gestuals), i, naturalment, 4) que hagin de resoldre algun obstacle d'ordre material o social derivat de la situació comunicativa en què es troben (1989: 20)

Per tal de resoldre el punt 4, anomenat “dificultat”, el missatge es formula artísticament, una de les característiques principals del folklore, segons Ben-Amos, (2000: 10). Pujol classifica aquestes dificultats en dos tipus 1) física (emissor i receptor allunyats, per exemple) i 2) immaterial, la qual podem dividir en quatre subtipus: a) adreçar-se a algú que no és accessible socialment, b) raons psíquiques (edat, grup social, etc.), c) temor a no donar una resposta correcta, i d) “quan el món es presenta absurd, perillós o amenaçador” (apud Roviró 1992: 73).

Roviró, a més, dóna una sèrie de característiques sobre els “textos de comunicació folklòrica” (1992: 93): 1) s’han de donar aquí i ara, en la situació en què viuen l’emissor i el receptor; 2) “no hi ha essencialitats” (1992: 93), el sentit apareix per les interrelacions i les oposicions entre els elements que els formen; 3) són una resposta artística a un problema provocat per un mateix o pel medi on viu; 4) la veritat és imposada per l’emissor, “l’emissor emet per a ser cregut i el receptor assumeix el missatge en la mesura que creu en el contingut” (1992: 93).

Les tres primeres característiques es poden relacionar amb el concepte de *newslore*. Segons Frank, el *newslore*² és aquell folklore que resulta indesxifrabable sense conèixer els esdeveniments que l’ocasionaren. Per tant, sorgeix una relació inseparable entre ítem i fets reals (2011: 7).

Així, la combinació dels elements semàntics i parasemàntics de la comunicació dóna peu a crear un missatge per:

a) canviar, amagar i distorsionar, en el mateix moment que es dóna i sota criteri de l’emissor, la intenció de les funcions semàntiques; b) *expressar conviccions i sentiments estètics, ontològics, metafísics o emotius [...]*; c) preveure, *in situ*, una possible resposta del receptor, creant-se d’aquesta manera unes situacions, d’adjacència especials la responsabilitat de les quals s’ha d’adjudicar tant a l’emissor, al receptor com també al sistema cultural que les ha fet possible. (GRFO 1991: 9 apud Roviró 1992: 72 itàlica meua)

El folklore sempre es produeix dins *petits grups*. Ben-Amos (apud Oriol 2002: 22) els defineix com qualsevol grup de persones que entren en interacció, es comuniquen i estan en contacte directe. Roviró recalca que el petit grup “va des d’un sol individu a una pluralitat indefinida, però sense que mai es pugui trencar aquest *face-to-face*, per més aparells mecànics o electrònics que es posin entre els interlocutors” (1994: 18).

Però, en l’actualitat, ja hi ha característiques d’aquesta definició que són obsoletes i conviuen amb altres formes de comunicació. Ja no és necessària la relació cara a cara perquè pugui donar-se l’aparició d’un element considerat folklore. Els sistemes de comunicació del petit grup han canviat, per tant, el folklore també ha canviat de via o canal. A més de l’oral, trobam que circula per fotocòpia, e-mail, Facebook o Twitter. Per això, com diu Fox, “it is also essential, however, that

² *Newslore* és un terme format a partir de la unió de *news* (notícies d’actualitat) i *folklore*.

folklorists not limit their attention to the products of folkloric processes that involve computers, but also consider the roles of computers in the dynamics of folklore” (2007: 8). Ahora, l’estudi d’aquests nous canals implica cercar noves formes de transmissió, com l’ordinador o Internet, ja que “the material circulating in the latter network exists essentially in electronic form in the computer’s memory or, almost equivalently, on some storage medium such as tape, disk, or diskette. The use of paper is almost incidental” (2007:8).

A més, això fa que es creï un nou llenguatge i unes formes pròpies de comunicació, amb reaccions i respostes molt més ràpides davant els problemes que apareixen:

They use mobile phones and the internet not only for information purposes, but also for entertainment and online contacts as well as exchanges of personal views and opinions. This type of immediate social reaction to new phenomena and problems tends to create a special kind of written, oral and visual folklore of a global character, which could be termed ‘e-folklore’ (Krawczyk-Wasileska 2006: 248)

D’aquesta manera, Internet entra dins l’anàlisi folklòrica ja que, com a nova forma de comunicació, es dona la possibilitat que sorgeixi la comunicació folklòrica. Els estudiosos afirmen que ha sorgit el *netlore*, com l’anomena Frank, o l’*e-lore* de Krawczyk-Wasileska, el folklore que es transmet pels nous canals, les TIC:

Netlore, then, is not oral, is not communicated face to face, is not passed from generation to generation, and does not exhibit much variation. It is nevertheless folklore because as expressive behavior it is a form of subversive play, circulating in an underground communicative universe that runs parallel to and often parodies, mocks, or comments mordantly on ‘official’ channels of communications such as the mass media. (Frank 2011:9).

3.1 CANALS DE COMUNICACIÓ

Internet ha esdevingut una forma de comunicació bàsica, a distància i en el moment, un fet més que obvi a l’any 2013. Els canals de comunicació més usats a l’actualitat són els coneguts com a xarxes socials. Segons la sociologia, una xarxa social és la relació que s’estableix entre un conjunt de persones (anomenades nodes) i les seves formes de relació (conegudes com arestes). Així, podem parlar de xarxes socials *off-line*, o fora del món virtual, i *on-line*, o que operen dins Internet. Les xarxes també es divideixen segons la forma de distribució dels nodes: horitzontals, és a dir, les que estan obertes a qualsevol persona i a qualsevol tema, i verticals, aquelles que estan dirigides a un tema i volen reunir un conjunt de persones (professionals o no) relacionades amb el que tracten. Així, en aquest treball, l’estudi es centrarà en les xarxes socials *on-line* horitzontals:

We define social network sites as web-based services that allow individuals to (1) construct a public or semi-public profile within a bounded system, (2) articulate a list of other users with whom they share a connection, and (3) view and traverse their list of connections and those made by others within the system. The nature and nomenclature of these connections may vary from site to site. (Boyd et Ellison 2007: 210)

Les xarxes elegides per a l'estudi són bàsicament dues: Facebook i Twitter, encara que hi ha un ítem extret del servei de correu electrònic Hotmail.

Facebook és, actualment, una de les xarxes socials *on-line* més actives i usades de tot el món (1,11 mil milions d'usuaris al març de 2013). És un portal web de connexió mundial que té la missió de “share and make the world more open and connected. People use Facebook to stay connected with friends and family, to discover what’s going on in the world, and to share and express what matters to them” (Facebook 2013).

Per poder accedir a Facebook per primera vegada, és necessari crear un perfil personal. L'usuari té la possibilitat d'anar agregant els perfils que consideri en el seu grup d'amistats virtuals. L'usuari que rep la petició l'ha d'acceptar. Cada membre disposa d'una cronologia, on pot compartir informació (dita “estat”) amb la resta d'amistats (escrits, enllaços, fotografies, vídeos, esdeveniments o estats d'altres usuaris). Aquests estats apareixen a un mur general, o mur d'inici, visible per a totes les amistats de l'emissor. Sota aquest estat apareixen diverses opcions, “M'agrada”, “Comenta-ho” i “Comparteix”.

A més de crear un cercle personal, un usuari pot crear un grup o una pàgina. El grup és una forma d'aglutinar gent que comparteixi una ideologia o afició. Allò que es publica sempre es fa des del perfil propi, el grup no té una identitat en si mateix. Pot ser públic, visible per a tothom; tancat, només es pot veure el nom i qui són els seus integrants; o secret, visible únicament per als seus membres. Per al treball, he analitzat els grups “A Balears, el català és i serà un requisit!”, “Grupo d'Acció Balèa”, “Círcol Balear”, “Per una educació en català!” (públics) i “Filocats del món” (tancat).

La pàgina de Facebook és una forma de promoció de figures públiques, negocis i altres entitats. També, ha esdevingut una manera de mostrar gustos, ideologies, aficions, etc. Les pàgines sempre són públiques i es dona preferència a allò publicat per la pàgina. Per fer el treball, he consultat una gran quantitat de pàgines, ja que s'hi produeix un intercanvi comunicatiu freqüent. Les pàgines consultades són: “Mallorquins en perill d'extinció”, “Menorquins en perill d'extinció”, “Revista *Toc-Toc*”, “Jo estim Mahó” i “Noltros xerram mallorquí o català de Mallorca, no es castellà imposat”.

L'altra gran xarxa social en la qual he pogut recollir una gran quantitat d'ítems és Twitter. Segons la mateixa xarxa, té més de 200 milions d'usuaris i s'hi generen 65 milions de *tweets* al dia. Un *tweet* és el missatge escrit que es publica a Twitter, limitat a 140 caràcters. Generalment, els *tweets* s'uneixen a un fil conductor (un tema del dia, actualitat, etc.) anomenat *hashtag*, una fórmula, encapçalada per un coixinet (#), que etiqueta el *tweet* i enllaça tots els comentaris que el

porten (si es fa una cerca del *hashtag*, surten tots els *tweets* de perfils públics relacionats amb el tema en el mur principal). La majoria de perfils de Twitter són públics i l'usuari només pot elegir qui seguir, no podrà decidir qui vol que el segueixi. En el mur principal, l'usuari podrà veure els *tweets* de qui segueix, els *tweets* compartits per altres usuaris (o *retweets*) i respondre'ls. Els *hashtags* analitzats són #ésMaó, #ésPalma, #ésMavó #ésMahó, #llengobalèa, #librosenbalear i #yibrasànbalèa.

També és important tenir en compte la quantitat de comptes falsos que hi ha a Twitter. Aquests perfils pretenen parodiar personatges coneguts amb noms com @JoserraBauza, @JRBauzi, @delgadocalvia o @Capitagoneya. Així, deixant clar que són falsos, aquests usuaris publiquen declaracions relacionades amb la realitat o les notícies d'actualitat en nom de la persona que representen.

3.2 PETITS GRUPS

Segons Blank, gràcies a Internet, els petits grups “are readily identifiable on the Internet, as evidenced by chat forums, blogs, online political activity, fan webs pages, and a plethora of other interrelated concepts” (2009: 9).

En un principi, podem dir que el petit grup que entra en joc en aquesta comunicació folklòrica és la comunitat de parlants de Mallorca que tenen accés i participen activament dins les xarxes socials. Alhora podem dividir aquest grup en dos més:

- El primer, o Grup 1 a partir d'ara, favorable a la immersió en català i, per tant, contrari a la nova política lingüística.

- L'altre grup, o Grup 2, contrari a la suposada catalanització de la societat. Defensa la llengua balear, que es parlaria a les Illes Balears i seria diferent al català:

2.- Considerand qu'és indubable que s'Italià, es Gallèg, es Portuguès, es Castellà, es Valencià, es Balèa, s'Aragonès, es Bable, es Leonès, es Càntabro y es Català, tenim un matex sistema llingüístic hereuad d'es Llatí, és d'una incultura superlativa o de molta mala fe, assegurà que Balèa y Català és lo matex, y que, lo que mos separa d'es català son únicament sas séuas fonèticas. (Academi de sa llengo balèa, 2012)

És un grup que demana la no imposició del català que, segons ells, ha patit el poble de les Illes Balears des de fa més d'un segle. La llengua balear, segons el Grup 2, sorgí abans de la romanització de les Illes Balears. L'escriptura del balear es caracteritza per estar plena d'accents, dièresis i accents circumflexos, utilitzar un vocabulari molt col·loquial i incloure castellanismes com a propis de la llengua (com podem veure en la citació anterior). Un altre tret d'aquest grup, que el Grup 1 els sol retreure, és la defensa del balear fent ús del castellà.

Els dos grups, a vegades, relacionen política i llengua. Per al Grup 2, la defensa de la llengua catalana equivaldria al nacionalisme polític, al catalanisme i a l'independentisme. Tot i que, en el Grup 1, moltes persones demanen que no es relacioni llengua i política, ja que els seus integrants tenen diferents filiacions polítiques.

Per fer l'anàlisi, no s'han tengut en compte aquells ítems que feien referència a altres temes polítics (les retallades, el turisme o la casa reial i els problemes que pateixen), ni a la situació políticolingüística dels altres territoris catalanoparlants (Catalunya, País Valencià, Aragó, Alguer i Catalunya Nord).

	<i>Grup 1</i>	<i>Grup 2</i>
<i>Grups</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A Balears, el català és i serà un requisit! - Per una educació en català! - Filocats del món. 	<ul style="list-style-type: none"> - Grupo d'Acció Baléa - Círcol Balear
<i>Pàgines</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mallorquins en perill d'extinció - Menorquins en perill d'extinció - Noltros xerram mallorquí o català de Mallorca, no es castellà imposat - Prou retallades Menorca 	<ul style="list-style-type: none"> - Revista <i>Toc-Toc</i> - Jo estim Mahó

Taula 1. Fonts de consulta i d'anàlisi de la xarxa social Facebook

	<i>Grup 1</i>	<i>Grup 2</i>
<i>Hashtag</i>	<ul style="list-style-type: none"> #ésMaó #ésPalma, #ésMavó #llengobalèa #yibrasànbaleà 	<ul style="list-style-type: none"> #esMahó #estotxo #esladrillo

	#librosenbalear	
<i>Perfils falsos</i>	@JoserraBauza @JRBauzi @delgadocalvia @Capitagoneya	No s'han trobat perfils falsos del Grup 2.

Taula 2. Fonts de consulta i d'anàlisi de la xarxa social Twitter.

4. CONTEXT SOCIAL I POLÍTIC: UNA CRONOLOGIA

12 de setembre de 2009: Jose Ramon Bauzá fou nomenat president del Partit Popular, a causa de la dimissió de Rosa Estaràs. Arran del nomenament, Bauzá va ser entrevistat pel diari *El Confidencial*. De l'entrevista en destaca un primer titular sobre la posició del partit davant la situació i la política lingüística del govern: "Saber catalán debe ser un mérito, no un requisito" (Rivera, 14-09-2009).

07 de març de 2010: se celebrà el congrés per elegir el nou president del partit, en el qual fou elegit el president en funcions d'aleshores, Jose Ramón Bauzá, enfront de l'altre candidat Carlos Delgado (Torres, 10-03-2010).

09 de setembre de 2010: Bauzá, diputat de l'oposició, batle de Marratxí i president del partit, explicà que, si fos president, derogaria la llei de normalització lingüística en una entrevista a Ona Mallorca, al·legant que aquí no deim 'got', sinó 'tassó', i que no vol que es dirigeixi des de Catalunya la nostra parla. Hores més tard rectificà i digué que feia referència al decret de mínims. (Zuremendi, 09-09-2010)

02 de maig del 2011: data d'inici de la campanya electoral. El Partit Popular de les Illes Balears presentà oficialment el seu programa (PP Balears, 2011). El punt cinc de l'apartat Educació deia el següent:

Fig. 1. Punt 5 d'Educació del programa electoral del PP.

I el punt 4 de l'apartat Cultura i patrimoni:

Fig. 2. Punt 4 de Cultura

L'inici de la campanya electoral fou protagonitzada, bàsicament, per aquestes idees. En el canal de Youtube "joseramonbauza", canal del candidat marratxiner a la presidència, hi trobam un conjunt de vídeos en els quals apareix José Ramón Bauzá en primer pla. Hi parla sobre diferents temes: el domini .cat, l'economia, el decret de mínims o l'educació, i explica el programa electoral que presenta. En el vídeo "Decreto de mínimos"³ parla sobre el decret de mínims, que assegurava que un 50% de les classes fossin en català (BOCAIB 17-09-1997). En el vídeo podem veure com defensa l'eliminació de la política lingüística que s'havia aplicat fins aquell moment "eliminaremos el decreto de mínimos, eliminaremos cualquier normativa que impida el uso equilibrado y normal de los usos lingüísticos, eliminaremos la normativa de normalizacion lingüística", i es posiciona a favor d'un model lingüístic diferent al que hi havia fins llavors. En aquest nou model, les "modalitats", tal com anomena les diferents variants dialectals, seran utilitzades a l'educació en lloc del català estàndard, amb l'argument de fer un model social i no un model lingüístic.

22 de maig de 2011: varen tenir lloc les darreres eleccions autonòmiques a les Illes Balears. El Partit Popular, amb 35 escons, aconseguí la majoria absoluta. Fou nomenat conseller d'Educació, Cultura i Universitats Rafel Bosch Sans. (*El País* 23-05-2011)

Juliol de 2011: els lingüistes que treballaven a IB3 no renoven el contracte. (*Racó Català* 04-07-2011)

23 de setembre de 2011: el Govern, quasi un any després de les declaracions fetes a Ona Mallorca i després de desmentir les declaracions fetes, anuncià que modificaria la llei de normalització lingüística. Es derogaria el requisit de posseir la titulació acreditativa de saber català per poder treballar a l'administració pública. (*Polls* 27-09-2011)

Finals d'octubre de 2011: l'Ajuntament de Maó tornà a obrir la polèmica sobre si el topònim de la ciutat havia d'anar amb h o sense (EFE 28-10-2011), La forma Maó ja s'havia aprovat el 2005, seguint el criteri de la UIB (Europa Press 08-11-2011).

³ Vídeo "Decreto de mínimos" del canal joseramonbauza: <http://www.youtube.com/watch?v=anwzHF5XjQk>

16 de novembre de 2011: continuant amb la toponímia, s'aprovà definitivament el canvi de nom de la ciutat de Palma pel de Palma de Mallorca. L'endemà mateix, la Universitat emetia un comunicat en el qual mostrava el rebuig al nou topònim. També s'anuncià que IB3 deixaria d'emetre pel·lícules en català. (Zuremendi 17-11-2011)

29 de novembre de 2011: Rafael Bosch declarà que s'aplicaria la sentència de lliure elecció de llengua en els centres a partir del curs 2012-2013, ja que a la comunitat autònoma de Catalunya havia rebut la sentència del TSJC d'aplicar el castellà com a llengua vehicular a les escoles. (EFE 30-11-2011)

13 de març de 2012: el Parlament aprova debatre el canvi de topònim de Palma (*Racó català* 13-03-2012).

25 de març de 2012: gran manifestació per la llengua a Palma sota el lema "Sí a la nostra llengua". Segons l'organització, l'Obra Cultural Balear, hi assistiren 50000 manifestants, mentre que la policia estimava que prop de 20000. En paraules de Jaume Mateu, president de l'OCB, es tractà d'un "clam històric a favor de la nostra llengua". La resposta del Govern va ser al·legar la seva majoria absoluta i escoltar la "manifestació silenciosa" de les urnes electorals (Polls 26-05-2012). Paral·lelament, es convocà "una contramanifestació de suport a les tesis de Bauzá, a la plaça de l'Estació, arplega 34 persones" (Martí 2012: 129)

04 d'abril de 2012: Cort, l'ajuntament de Palma presenta el nou logotip per a la promoció turística de la ciutat, *Palmacor 2012*. (Zuremendi 04-04-2012)

Fig. 3. Logotip turístic de Palma "*Palmacor 2012*".

29 de maig de 2012: el Parlament aprova el canvi de topònim de Palma. (E.P. 29-05-2012)

Fig. 4. Logotip de Cort, amb els dos noms⁴.

⁴ www.palmademallorca.es

18 d'octubre de 2012: el BOIB publicà la convocatòria d'uns ajuts per al sector audiovisual en la "llengua cooficial distinta del castellà" (BOIB 18-10-2012). Tot i que l'opinió pública assenyalà aquesta descripció com una manera d'evitar anomenar català a la llengua pròpia de les Illes, Bosch excusà aquesta denominació dient que es tractava d'una traducció literal del document arribat de Madrid. (Casulleras 19-10-2012)

29 de novembre de 2012: el conseller d'Educació, Rafael Bosch anuncià que es posaria en marxa el nou decret de plurilingüisme i de lliure elecció de llengua, amb el qual els pares podrien elegir la llengua en la qual els seus fills rebrien l'educació. Bosch defensà el nou decret de lliure elecció de llengua amb declaracions com "M'he trobat amb alumnes de sisè que no entenen el castellà". (E.B. 30-11-2012)

02 de març de 2013: l'Institut Menorquí d'Estudis (IME) va publicar un informe en el qual s'analitzava científicament el canvi de topònim. El tracta de despropòsit i de ser un canvi no necessari. Recomanà a l'ajuntament no fer el canvi. (Polls 04-03-2013)

25 de març de 2013: es va fer oficial el canvi de topònim de Maó. Actualment el nom de la ciutat és Maó-Mahón. (*Racó Català* 25-03-2013)

Fig. 5. Imatge extreta del portal web de l'Ajuntament de Maó⁵

09 d'abril de 2013: Rafel Bosch anuncià la creació de llibres escolars en català de les Illes Balears, o balear (Morral 10-04-2013). Dies després, fins i tot es parlà de no rebutjar l'ús de l'article salat als nous llibres. El Govern oferí una subvenció de 70.000 euros a l'editorial que hagi de publicar aquests llibres. (Polls 10-04-2013)

El recull i l'estudi d'ítems arriba fins aquesta notícia. Vaig decidir aturar-me ja que la quantitat d'ítems ja era considerable i suficient per a començar el treball d'anàlisi folklòrica

4. EL PROBLEMA QUE CAL SUPERAR

Un cop explicat tot el context sociopolític al voltant dels canvis en política lingüística del Govern Bauzá, he de tornar a parlar sobre el folklore en la teoria de la comunicació. Com he dit abans, el folklore apareix quan hi ha un problema comunicatiu per superar, com per exemple un malentès, una resposta no esperada o una situació difícil (Pujol apud Roviró 1992: 73). Un dels requisits era que hi hagués un context viu i existent entre emissor i receptor. Com s'ha pogut veure a l'apartat

⁵ www.ajmao.org

anterior, el context que ha provocat l'aparició d'aquest folklore s'inicià al 2011 i encara perdura. El motiu pel qual surt la comunicació folklòrica és la 'dificultat' "2. Immaterial [...] d) quan el món es presenta absurd, perillós o amenaçador" (1992: 73). El perill que es presenta dins el món o context del Grup 1 seria la dificultat de subsistència per a la llengua catalana que suposaria l'aplicació de la nova política lingüística. Per això, es crea un missatge folklòric per mostrar la realitat d'una forma diferent (acudits gràfics i *tweets* en són les formes més freqüents), per tal de criticar aquesta situació, commoure el receptor i posicionar-lo a favor de les seves idees.

El perill per al Grup 2 és l'aplicació d'aquesta llei de normalització lingüística que provoca la suposada catalanització de la societat i la desaparició de la llengua balear. També utilitza la comunicació folklòrica per criticar i ridiculitzar els arguments del Grup 1. Igualment, el Grup 1 respon al Grup 2, burlant-se de la resposta donada per aquest darrer.

5. CONCEPTES QUE CAL TENIR EN COMPTE

Per entendre el treball, cal tenir en compte una sèrie de conceptes que són presents en quasi tots els ítems. Per això, abans de començar amb l'anàlisi, explicaré una sèrie de termes importants per entendre l'anàlisi: què són l'acudit, la paròdia i el mem. La majoria d'ítems juguen amb l'humor o la gràcia. Cerquen provocar la rialla per atreure l'atenció i, així, conscienciar sobre els perills abans esmentats.

5.1 L'ACUDIT

L'acudit és considerat per Jason un gènere no-narratiu, com l'endevinalla o la parèmia (apud Oriol 2002: 86). Es caracteritzen per ser unes formes sintètiques i elaborades i amb un final en clau d'humor (Brunvand 1986: 195). Segons Oriol, "els acudits no han estat prou estudiats com perquè hi hagi una un model de classificació generalment acceptat. La majoria d'arxius folklòrics els classifiquen d'acord amb un criteri temàtic" (2002: 86). Però Freud, des de la perspectiva de la psicoanàlisi, els divideix en dos grans grups: l'acudit innocent i l'acudit tendenciosos (1981: 1077). Seguint les paraules de Freud, l'acudit innocent es caracteritza per la utilització de jocs verbals com jocs de sonoritat o la similitud. La recepció se sol basar en una simple rialla per part del receptor, i quasi mai sol provocar-ne una gran quantitat (1981: 1081). En canvi, l'acudit tendenciosos també és verbal, amb jocs de paraules, però la diferència rau en la possible recepció d'aquest acudit. Normalment sol ser un acudit que arriba a provocar una gran quantitat de rialles entre el públic oient, però també pot trobar receptors a qui els molesti el contingut. Per això, Freud diu que aquests acudits necessiten tres persones: l'emissor, el receptor, i una tercera, que és l'objecte temàtic i de burla de l'acudit (aquesta tercera persona també es pot entendre com a grup social o raça) (1981: 1083). Així, la principal intenció de l'acudit tendenciosos és l'agressió (hostil o crítica), tal com

l'anomena Freud (1981: 1085). S'utilitza la ridiculització com a arma contra l'enemic (la tercera persona de l'acudit). Però, no només Freud parla d'aquesta intenció crítica de l'acudit. Pujol diu que l'acudit és una “forma epigramàtica d'autoreflexió de la societat, amb continguts fortament simbòlics moltes vegades” (1985: 166). A més, afegeix que l'acudit gaudeix de bona salut (i aquest treball en vol ser un exemple) i que té “un difusió paral·lela en tota mena de premsa” (1985: 167).

Attardo i Chabanne varen fer una classificació dels acudits segons els patrons textuais (1992: 166-167). Els divideixen en quatre formes diferents: textos narratius, estructures pregunta-resposta, frase acudit i missatges de codi mixt. Els ‘textos narratius’, com indica el seu nom, són acudits que consten d'una narració, normalment un diàleg entre dos personatges. Aquests personatges solen ser caracteritzats per un càrrec o característica social. Les ‘estructures pregunta-resposta’ segueixen l'esquema d'un diàleg, però en realitat l'emissor no vol establir un diàleg convencional. La pregunta que obre l'acudit no pretén que el receptor respongui la qüestió, sinó crear-li la intriga per esperar la resposta, que provocarà la rialla. La tercera forma, frase acudit, és generalment una cita extreta del seu context que, o no s'explica i el receptor es veu obligat a construir un context per entendre l'acudit, o abans l'emissor ha explicat breument el context. I, el darrer patró, missatge de codi mixt, on apareixen dos elements o codis diferents d'expressió, un per escrit i un per imatge. La relació que s'estableix entre els dos és de dependència, ja que un i l'altre no tendrien sentit sols. El següent exemple il·lustra aquest darrer patró:

[tu otro banco] y cada día el de más gente

Fig. 6 Fragment, extret de kedesfase.com

Si observam el text presentat, només veim que és l'eslògan televisiu d'un conegut banc, frase que diu el periodista Matias Prats.

Fig. 7 Fragment, extret de kedesfase.com

També, si només observam la imatge sola, simplement hi veim un rodamón ajagut en un banc, un fet quotidià. Però, si ajuntam imatge i text:

Fig. 8 [tu otro banco] y cada día el de más gente, extret de kedesfase.com⁶

Així, la unió entre el text i la imatge crea l'acudit. La relació entre la imatge del rodamón i l'eslògan publicitari fa que aparegui la gràcia i l'acudit funcioni. A més, aquest acudit dins el context de crisi econòmica i social fa que cobri un sentit crític.

5.2 LA PARÒDIA

Genette defineix la paròdia com “L'idée de cet original et l'application qu'on en fait à un sujet moins sérieux forment dan l'imagination un contraste qui la surprend, et c'est en cela que consiste la plaisantaine de la parodie” (1982: 27-28). La intenció de la paròdia és que el receptor, en veure la imitació, recordi l'original. La paròdia s'ha inclòs dins el treball perquè hi ha folkloristes que la consideren part del folklore, com Brunvand (parlant del folklore electrònic):

Plus all kinds of jokes, anecdotes, urban legends, *parodies*, fake memoes, forms questionnaires, rumors pranks, hoaxes bogus warnings, virus alerts, supposed free offers and product recalls, conspiracy theories, chain letters, recipes, cartons, greeting cards – truly a virtual Niagara of lore flowing over the electronic grapevine, to mix a couple of methapores (2001: 65, itàlica meva).

Per tant, es pot dir que la paròdia és una forma constant de crear folklore en el cas estudiat, els exemples de la qual, com ja es veurà més endavant, van des de la transformació de logotips a frases de pel·lícules o anuncis publicitaris.

5.3 EL MEM

El mem és “a self replicating element of culture, passed on by imitation” (Harding 2005: 54). El mem és una unitat o una noció que representa una idea o un sentiment, i com ha dit Harding, es transmet per imitació. Durant aquests processos, el mem pot evolucionar. Quan es transmet i es propaga, el mem perd informació i en rep de nova, i això porta al fet que s'adapti a noves situacions

⁶ <http://kedesfase.com/2006/10/07/tu-otro-banco-y-cada-dia-el-de-mas-gente/>

(territorials o temàtiques). Per tant, la propagació d'un mem també pot fer-ne aparèixer de nous. En el treball analitzat, hi trobam adaptacions de mems coneguts internacionalment (Fig.13 i Fig.55) i, possiblement, el cas estudiat va fer sorgir ítems que es poden considerar mems, (com la Fig.19) o el *hashtag* #ésMaó, que també es veuran més endavant.

5.4 XEROXLORE

El concepte de *xeroxlore* o de *photocopylore* es relaciona amb la forma de transmissió del folklore. Els ítems que són classificats de *xeroxlore* es transmeten mitjançant duplicats fets amb sistemes de tecnològics de transmissió, com la fotocopiadora, el fax o, més modernament, la xarxa informàtica. Però, no es tracta d'un sistema de transmissió que simplement copii. Tal com diu Preston:

Although xeroxlore is an international phenomenon, the product of whatever technology is available for its duplication and dissemination, all items of xeroxlore are not equally widespread. Xeroxlore is frequently adapted to different cultural contexts, but many items are of interest to specific groups of people only, be they employees of a particular corporation, the citizens of a particular country, or the speakers of a particular language (1997: 853)

Per tant, possiblement, tots aquests ítems analitzats es poden considerar *xeroxlore*, ja que en tots hi ha l'opció de "Compartir" en el cas de Facebook o de "Retwettar" en el cas de Twitter, que faciliten la seva difusió entre els integrants dels grups.

5.5 BILINGÜISME, SUBSTITUCIÓ LINGÜÍSTICA I NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

A part dels conceptes relacionats amb l'estudi del folklore, també s'han de tenir els conceptes següents de sociolingüística, ja que el procés que es critica a través del folklore i fa aparèixer la comunicació folklòrica es basa en l'alteració de la normalització lingüística:

La substitució lingüística és el procés d'ocupació dels àmbits d'una llengua per una altra llengua forastera. Aquesta substitució es desenvolupa en diverses etapes:

1. Procés de procés de bilingualització. És l'etapa més llarga. Les classes altes, les ciutats més poblades, els joves... són els primers a adoptar la segona llengua. Aquesta comença a ocupar les funcions normals. Aquesta comença a ocupar les funcions formals [...]
 2. Procés de monolingüització en la llengua dominant (A). A poc a poc es va abandonant la llengua dominada (llengua B) i es suplantada per la llengua A (dominadora). Aquesta fase és molt ràpida, atès que tota la societat coneix ja la llengua A.
Es presenten diversos problemes:
 - a. Autoodi [...]
 - b. Mitificació del bilingüisme: es generalitza la falsa creença en la compatibilitat jeràrquica de les dues llengües. [...]Ens referim al fet que alguns sectors socials promouen la ideologia que hi ha societats intrínscament bilingües. És curiós d'assenyalar com molts defensors d'aquest bilingüisme són monolingües. [...]
 - c. Creació dels prejudicis lingüístics.
 - d. Bilingüisme unidireccional.
- 3 Per últim, quan el procés s'ha completat, tenim l'abandó absolut de la llengua dominada i lús exclusiu de la llengua nova" (Ribés 2008: 2)

Però, aquest procés es pot invertir si es produeix una reacció dels parlants de la llengua A i intenten evitar la desaparició de la llengua dominada o B. Aquest procés és la normalització lingüística. (2008: 2)

El bilingüisme es el cas en què en una comunitat lingüística hi conviuen dues llengües. “Una societat bilingüe manifesta una situació de conflicte, ja que la presència de dues llengües és innecessària: una llengua està ocupant l’espai de l’altra. Una d’aquestes desapareixerà” (Ribés 2009: 1). El cas de les Balears és bilingüisme social unidireccional, en el qual “els parlants d’una llengua es veuen obligats a conèixer una segona mateixa llengua [però] els parlants de l’altra llengua no aprenen la dels primers” (2009: 1). Clarament la llengua que tots els parlants es veuen obligats a aprendre és el castellà, mentre que el català no és parlat per tothom.

6. ANÀLISI D’ÍTEMS

Tornant a l’acudit, si ens referim a la classificació feta per Freud, tots els acudits que analitz (o tots els ítems, al cap i a la fi) es poden classificar com a tendenciosos. Tots cerquen fer una crítica al problema que es presenta, la desaparició del català si el Govern Bauzá du a terme la seva política lingüística, en el cas del Grup 1; o la catalanització de la societat mallorquina, en el cas del Grup 2. Això lliga amb el que diu Pujol, aquest tipus d’acudits cerquen “fer una crítica i autoreflexió de la nostra societat” (1985: 165).

En el mateix article (1985: 167), l’autor parla de la nova forma de difusió de l’acudit per la premsa, però en els casos que analitz, els nous canals de comunicació (Twitter i Facebook), no només esdevenen un sistema de difusió, sinó que també són una nova forma de creació. Molts dels ítems, segurament, només existeixen i s’han creat per penjar-los en aquestes xarxes socials. Això ha provocat l’aparició de molts d’ítems que són imatges retocades i acudits gràfics. L’altra gran forma que ha triomfat és l’acudit en forma de frase, com es podrà veure en el cas dels *tweets*. Si ens referim a la classificació feta segons la tipologia textual, trobam acudits de totes les categories, però hi predominen dues formes: el missatge de codi mixt i la frase-acudit.

Quasi tots els ítems recollits de Facebook són imatges (només un o dos de Twitter ho són) que, segurament, es poden qualificar d’acudit gràfic, que Attardo i Chabanne classifiquen com a “missatges de codi mixt”. Com diu Clapés “[es pot] considerar l’humor gràfic com el reflex, en un dibuix, de l’«estat d’ànim que tendeix a remarcar el caràcter còmic, ridícul, absurd o insòlit de determinats aspectes de la realitat»” (2011: 6). Aquesta definició coincideix amb la reacció que volen provocar els ítems recollits. Actualment, a causa de la facilitat de retocar i crear imatges digitalment, ha augmentat la proliferació de fotografies retocades i dibuixos de caire còmic.

6.1 CRITERIS

Per tal de fer l'anàlisi dels ítems he optat per una divisió temàtica en lloc d'una ordenació cronològica. Mentre que una anàlisi cronològica permetria il·lustrar la successió d'esdeveniments en el temps, aquesta forma presentaria ítems molt similars en moments allunyats, ja que la creació del folklore que he examinat té lloc en dos moments: el primer, el moment en què es comença a presentar el canvi de política lingüística i, el segon, quan s'aproven els canvis fets, com passa, per exemple, en el cas de la toponímia. Així doncs, l'anàlisi temàtica està dirigida a evitar la repetició i, permet poder unir en un mateix apartat ítems que, a més de tractar d'un mateix tema, fan servir tècniques i formulacions molt semblants. La divisió serà en quatre grans temes: 1) el canvi toponímic, 2) polítics, 3) imaginació de situacions hipotètiques i 4) els llibres en balear.

Quant a la privacitat, en els ítems extrets de Twitter he optat per no censurar ni els noms ni els fotografies dels perfils, ja que aquests apareixien públicament quan en el cercador es buscava el *hashtag* o fórmula comuna. Els perfils falsos tampoc no s'han censurat, ja que el personatge a qui s'atribueix el *tweet* és molt important per comprendre'l. Sobre els ítems de Facebook, he esmentat la procedència de tots els que s'han publicat en nom d'una pàgina o un grup. Però quan aquest ítem està publicat per un perfil privat, no s'esmenta el seu nom. Si es tracta d'ítems publicats a un grup des d'un perfil privat, només s'esmenta el nom del grup en el qual ha estat publicat, com per exemple la Fig. 58, que es veurà més endavant.

6.2 DE MAÓ A MAÓ-MAHÓN-TOTXO: LA TOPONÍMIA

Els ítems d'aquest apartat són tots aquells que han sorgit com a reacció al canvi toponímic fet a les ciutats de Palma i Maó. La majoria d'ítems recollits per fer aquest treball giren entorn de la traducció. La traducció, segons Gennete, és la transposició literal d'un text d'una llengua a una altra per tal de fer el text comprensible en l'altra llengua (1982: 293). En els casos analitzats, però, la finalitat no és la mateixa. Es tracta d'exemples que es poden considerar acudits, ja que pretenen provocar la riulla a qui els rep o els llegeix. Però, al mateix temps, amb el joc de la traducció dels topònims, es pretén mostrar la realitat social, a on es podria arribar si el canvi de política lingüística del govern Bauzá continua en la mateixa línia, segons el Grup 1. A més, els casos reals dels canvis de topònim han provocat que aquest tipus d'acudit sigui molt utilitzat com a protesta.

Aquests acudits entronquen amb altres formes de joc lingüístic que visqueren a la premsa humorística catalana del segle XIX, "El català, mare de totes les llengües". Aquest joc lingüístic consisteix en pronunciar una frase en català, en la qual predomina un fonema en concret, recorda

fonèticament una altra llengua (Pujol 1985:165). Un exemple en alemany: “Saben sí'l gotim vert fa las ocas grassas?”⁷. En el casos que s'analitzen no es dona aquest joc, però segurament en beu

Una gran quantitat d'acudits (tant en català com en castellà) es basen en jocs de traducció. En aquests casos, els acudits solen iniciar-se amb una pregunta sobre com es diu una determinada paraula en una llengua estrangera. La resposta, no obstant, no és mai la traducció real del terme, sinó que s'utilitza una combinació de paraules de la llengua pròpia amb patrons fonètics associats a la llengua meta. Així doncs, en l'exemple podem veure com es fan servir mots del castellà on predominen els sons oclusius, percebuts com un tret propi de les llengües africanes.

- Com es diu en suahili: la iaia està morta per menjar gambes dolentes?
- (?)
- Gamba-xunga-casca-iaia. (Oriol 2002: 86)

Els acudits de traduccions de toponímia, que tradueixen del nom original al castellà macarrònic, ja se sentien contar a Mallorca abans de la reforma de la política lingüística del Govern actual. Es podien considerar innocents, amb una estructura de pregunta-resposta. Entre els més coneguts trobam aquests dos:

- Saps com es diu en castellà Santa Maria del Camí?
- Se daría cuenta del camino.
- O com es diu Banyalbufar?
- Cuerno al soplar (Recull de l'autor 2013)

A causa de la nova política lingüística, aquesta forma d'acudit s'ha escampat i estès a altres topònims, i s'ha començat a utilitzar amb una intenció tendenciosa i crítica.

El primer ítem és un missatge de correu electrònic. Aquest ítem, és un exemple de cadena de cartes adaptada a Internet, que s'engloba dins l'epistolografia (Oriol 2002: 121). Es tracta d'un missatge viral, que s'envia en massa entre els diferents usuaris del correu electrònic, i, alhora els receptors també es converteixen en emissors, reenviant-lo a altres receptors. Normalment, aquests tipus de missatges solen dur un avís: si no envies aquest missatge a diverses persones et passarà una desgràcia, mentre que si l'envies, et portarà bona sort. En aquest cas, però no acaba així. Encapçalat per l'assumpte “Proposta lingüística de José Ramón Bauzá”, presenta el següent missatge:

El nostre servei d'espionatge ha interceptat un estudi encarregat per José Ramón Bauzá (P.P.) per a, en cas de guanyar les properes eleccions, fer una proposta al Parlament de canvi de topònims. Aquí vos l'oferim en primícia.

Proposta de topònim	Antic topònim
Alerón	Alaró

⁷ Extret de *Raons que rimem*, blog de Víctor Pàmies. Consulta electrònica: <http://vpamies.dites.cat/2009/08/el-catala-mare-de-totes-les-llengues.html> Data consulta: 28-08-2013

Buñuela	Bunyola
Cabeza de Allí	Capdellà
Cabeza de Pera	Capdepera
Cabeza o Cuervo	Capocorb
Cabo Derribado	Cap Enderrocat
Campanillo	Campanet
Cañamiel	Canyamel
Casa de los Tíos	Cas Concos
Casa de Picafuerte	Can Picafort
Casa del Catalán	Cas Català
Consejo	Consell
Cuello de Arranca	Coll d'en Rabassa
Cuerno al Soplar	Banyalbufar
Cuesta del Polvo	Costa de sa Pols
Decía	Deià
Demasiado en Ella	Massanella
El Campo Redondo	Es Camp Rodó
El Espantito	S'Esglaieta
El Estanquito	S'Estanyol
El Secadero del Real	Es Secar de la Real
Ensenada Azul	Cala Blava
Ensenada Buena	Cala Bona
Ensenada de Oro	Cala d'Or
Ensenada Higuera	Cala Figuera
Ensenada mi Lagarto	Cala Mondragó
Ensenada Mirto	Cala Murta
Ensenada Pino	Cala Pi
Ensenada Raya	Cala Rajada
Ermita de Belén	Ermita de Betlem
Establecimientos	Establiments
Esto de Araña	Son Rapinya
Esto de Espadas	Son Espases
Esto de Serbal	Son Servera
Esto de Sierra de Marina	Son Serra de Marina
Ganas de Pegar	Peguera
Horno Allutx	Fornalutx
Islitas	Illetes
La Cabañita	Sa Cabaneta
La Cruz Roja	Sa Creu Vermella
La Huerta	S'Horta
La Villita	Sa Vileta
Llano de Estendida	Pla de Na Tesa

Losita	Lloseta
Lucas	Lluc
Lucas Mayor	Llucmajor
Mano en el Corazón	Manacor
Monasterio de Sana	Monestir de Cura
Para el Mentor	Formentor
Pequeño	Menut
Perro y María	Caimari
Pico de Buen Año	Puig de Bonany
Pico de Puntilla	Puig de Randa
Pico del Tejo	Puig des Teix
Pico Mayor	Puig Major
Pico Punzante	Puigpunyent
Pico Rojo	Puig Roig
Playa de la Quebradura	Platja des Trenc
Plaza de la Corte	Plaça de Cort
Pollo Lanza	Pollença
Puerto del Canónigo	Port de Canonge
Puerto Pedro	Porto Petro
Puerto Pino	Porto Pi
Puntilla	Randa
Se Carcome	Escorca
Se Daría Cuenta	Santa Maria
Sí, Nieve	Sineu
Sierra de la Tinaja	Serra d'Alfàbia
Sin Ellas	Sencelles
Te lo Miro	Tomir

I això no és més que el principi.....

Fig. 9 Correu electrònic rebut per l'autor.

Es fa una traducció literal dels topònims catalans de Mallorca, desfent-los en paraules o frases i traduint-les al castellà literalment. Per exemple: “Escorca” és separa en dues paraules: el pronom “es” i el verb “corca” i es tradueix per “se corcome”). Només hi trobam un cas que es tradueix de l’anglès al castellà, Formentor es traduït com “Para el mentor” (For – mentor). Aquesta carta es presenta com si fos un document secret robat al Partit Popular. Però l’emissor no pretén presentar aquest cas com a real. Simplement vol despertar la rialla i, al mateix temps, impactar el receptor per alertar sobre els possibles canvis de política lingüística i el perill que suposarien per la llengua catalana si guanya les eleccions el PP (ja que es va enviar abans de les eleccions autonòmiques). I acaba amb un “I això no és més que el principi...”, donant un cop d’atenció al receptor, també possible votant.

Com es pot veure a l'apartat 3, el 16 de novembre del 2011, l'ajuntament de Palma va proposar fer el canvi de nom de Palma a Palma de Mallorca, que va ser aprovat oficialment el 29 de maig de 2012. Seguint amb aquest tipus de traducció, hi ha acudits gràfics que s'utilitzen per criticar el canvi de nom de Palma. Els mallorquins coneixen popularment la catedral amb el nom de La Seu. A més, l'edifici gòtic s'ha convertit en marca internacional de Mallorca, i s'ha utilitzat per il·lustrar molts de fullets turístics i postals. Així, l'usuari de Twitter @mallorquinarro es burlà del nom Palma de Mallorca parodiant un dels seus emblemes més importants i una de les principals marques de venda a l'exterior, La Seu. Seguint el mateix joc de traducció anterior, passa a anomenar-la Catedral La Siéntate:

Fig.10 Catedral La Siéntate de @Mallorquinarro, Twitter

Com s'ha pogut veure en el context sociopolític (apartat 3), el 4 d'abril del 2012, l'Ajuntament de Palma va presentar oficialment el nou logotip de promoció turística (Fig. 3). La nova imatge provocà el rebuig entre els membres del Grup 1 per diversos motius, entre ells: la poca identificació amb la ciutat i el diferenciador "De Mallorca" al nom de la ciutat. Davant això, es modificà el logotip per ridiculitzar-lo i criticar-lo, sobretot modificant la forma de cor de la ema de Palma i creant l'acudit a partir d'aquesta transformació:

Fig.11 Imatge de @girlonlsd amb el hashtag #ésPalma, Twitter

El joc consisteix a girar la ema de Palma i afegir-hi un penis a sobre, fent que la ema tenguí l'aspecte de testicles. A més, davant 'Palma' s'afegeix la síl·laba "en", i això canvia el "Palma" per "enPalma", conjugació del present en tercera persona del singular del verb castellà *enpalmar* (però molt utilitzat en la parla col·loquial catalana) que significa "posar erecte"⁸.

L'altra paròdia també juga amb la ema-cor del logotip:

Fig.12 Paròdia de @JoseRaBauza, amb el hashtag #ésMaó, Twitter

Aquesta paròdia és simple i fàcil de comprendre. Des del perfil fals de @JoseRaBauza, que parodia les paraules del president, es publica aquesta imatge. El joc consisteix a canviar la ema-cor vermella pel cul d'una moneia (pelat i vermell). A més, el "president" afirma que aquesta imatge li agrada més. Per tant mostra un rebuig cap a la ciutat de Palma. D'aquests dos ítems en podem extreure una màxima que sempre ha existit dins la cultura mallorquina "En parlar del cul sempre riuen".

També trobam ítems que són versions de vinyetes més conegudes i utilitzades internacionalment, que s'adaptin a la necessitat local. En aquest cas, es tracta de la imatge de Leònides (Gerald Butler), rei d'Esparta, de la pel·lícula *300* de Zack Snyder (2007). Aquest imatge és molt estesa per la xarxa. En un principi, la cara de cridar que posa el personatge solia anar

⁸ Tot i que, aquest ítem es publicà el 4 d'abril de 2012, actualment es pot relacionar amb una altra notícia: "Urdangarín firma como el duque em...Palma...do" (*Diario de Mallorca*, 24/01/2013).

acompanyat del text “This is Sparta”. Aquesta vinyeta representa l’ímpetu i l’agressivitat per la defensa d’allò propi. Així, s’aplica aquesta força del rei espartà a la defensa del topònim Palma enfront de Palma de Mallorca.

Fig.13 Imatge rebuda per l'autor

Fig. 14 Imatge de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook

El canvi primordial del nom de Palma era el diferenciador “de Mallorca”. Això també es converteix en objecte de burla per part dels usuaris de Twitter. Així, per una banda hi ha exemples del Grup 1 que critiquen la castellanització del Govern (Fig.15) afegint “de España” al nou topònim de la capital de Mallorca:

Fig.15 Tweet de @miquelcabot amb el hashtag #ésPalma.

Es diu que un dels motius pel qual es va fer el canvi de topònim era evitar la confusió de nom amb Las Palmas de Gran Canària. Per això, l'ítem de la Fig.16 proposa un nou topònim "Las MegaPalmas de Gran Mallorca". La intenció és burlar aquest canvi amb una exageració del nom.

Fig. 16 Tweet de @malabache amb el hashtag #ésPalma

Twitter ha estat un dels llocs en el qual més s'ha utilitzat aquesta forma d'acudit, però no només per provocar la riulla, sinó que és on es nota més el seu esperit crític. Amb els hashtags #ésMaó i #ésPalma hi trobam molts d'exemples de l'acudit de traducció.

Fig.17.1 Tweet d'@EmiManz

Fig.17.2 Tweet d'@enric_tico

Fig.17.3 Tweet d'@OMerinoG

Fig.17.4 Twett de @Patxicbm

Fig.17.5 Tweet d'@EugeniAlemany

Fig.17.6 Tweet de @vilallongapac

Fig.17.7 Tweet de @candelaigua

Fig. 17 Diversos tweets extrets amb el hashtag #ésMaó, Twitter

La castellanització dels noms, com a joc humorístic i crític, ha passat de les Illes Balears a tots els territoris de parla catalana. Es tradueixen noms del Principat com Cardedeu o Sant Climent Sesebes (17.2, 17.3, 17.4 i 17.6) i del País Valencià com Cullera o Quart de Poblet (17.5). La traducció passa a ser un mecanisme i un posicionament en defensa del topònim Maó. Hi ha reclamacions de catalanitzar noms castellans (Magrana en lloc de Granada), fent a l'inversa el procés de traducció (17.7). També es demostra com topònims espanyols dels EUA es mantenen en castellà (17.2).

El nom oficial del poble de Maó ha passat a ser Maó-Mahón (Fig.5). Aquest nom dual, també ha provocat l'aparició d'un acudit nou, la presència de diversos noms seguits, com el cas següent:

Fig.18 Tweet de @PatriVinyals amb el hashtag #esMahó, Twitter.

Dels dos petits grups presentats, el Grup 1 defensa la forma Maó, recomanada per la UIB⁹, i, el Grup 2 la forma Mahó, l'escriptura antiga. Davant això, una resposta del Grup 2, que defensava la forma amb hac, fou la traducció de Maó per "ladrillo" o "totxo" (com en la figura anterior), ja que seria gràficament igual a la paraula maó, un element de la construcció. A més, també es feren paròdies del logotip que sorgí en defensa del nom Maó:

⁹ Europa Press, (08-11-2011) "La UIB reitera que la forma oficial del topònim és 'Maó'" dins *DBalears*, Palma: Grup Serra Consulta electrònica: <http://dbalears.cat/actualitat/balears/la-uib-reitera-que-la-forma-oficial-del-toponim-es-mao.html> Data consulta: 07-08-2013

Fig.19 Logotip original

Fig.20 Paròdia amb Jo Totxo de la revista *Toc-Toc*

Alhora, però, per part del Grup 1, defensor de la forma Maó, es crea una paròdia amb totes les formes dialectals del català pronunciant Maó. Des del Govern es diu que l'educació es basarà en les modalitats pròpies de les Illes¹⁰, per tant una de les preguntes que es formulen el Grup1 és: quina de les modalitats s'agafarà com a bona per al nom de la ciutat menorquina? Així, aparegué una paròdia del logotip explicat abans, en què apareixen les formes dialectals i la castellana del nom del poble.

Fig.21 Imatge de @CapitáGoneya, Twitter

En aquest exemple hi entren en joc totes les varietats dialectals de les Illes Balears, la forma de pronúncia maonesa [ˈmo], la pronúncia dialectal de Mallorca [məˈvo], el topònim oficial i la forma castellana. Sempre es mantenen els colors i grafies pròpies del logotip original, per tal d'identificar-lo més fàcilment. Un altre ítem és aquell en el qual es fan preguntes sobre com hauria de ser la grafia del nou nom, tenint en compte la particular forma de l'escriptura balear, molt fonètica, plena d'accents i de difícil comprensió:

¹⁰ Polls, Cristina (10/04/2013) "Bosch subvenciona amb 70000 euros els llibres de text en modalitats balears" *DBalears* <http://dbalears.cat/actualitat/balears/bauza-promet-circulo-llibres-balear-per-proper-curs.html> [consulta 05/06/13].

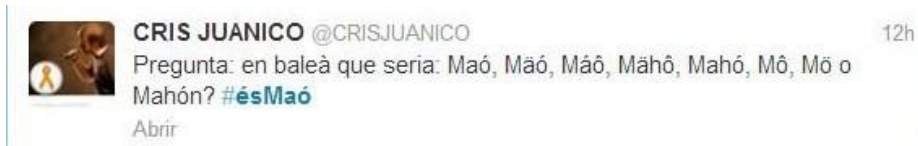

Fig.22 Tweet de @CRISJUANICO amb el hashtag #ésMaó, Twitter

Per altra banda, tornant als del Grup 2, defensors de la forma Mahó, una de les formes de ridiculitzar el topònim Maó era comparant-lo amb Mao Zedong. Els dos noms (Maó i Mao) presenten quasi la mateixa escriptura, l'única diferència és l'accent, tant fonètic com gràfic. Així es crea un acudit quan es posa en boca del revolucionari comunista: "En Mao som jo. A Menorca és Mahó".

Fig.23 Imatge extreta de la pàgina Jo estim Mahó, Facebook

Però, com a resposta a això, sorgeixen tweets que recorden la importància de l'accent en el nom dels pobles com el de Maó o el d'Elx (Fig.24).

Fig.24 Imatge twittada per @amiguetroig amb el hashtag #ésMaó, Twitter

Aquest ítem recorda altres formulacions en castellà que també recorden la importància de fer un bon ús de l'ortografia, en aquest cas, de les comes (Fig.25):

Fig.25 Tweet extret del portal web vistoenlasredes.com

També trobam dos ítems que creen una frase amb els *hashtags* que sorgiren en defensa de les ciutats que patiren els canvis. Aquests jocs els recullen Dundes i Pagter (1975: 196-203). Són històries fetes amb marques de tabac, cervesa o d'empreses petrolieres En castellà en trobam un de molt conegut fet amb marques de cotxe (Fig.26). Dundes i Patget destaquen el joc del doble sentit de les paraules. Defineixen aquests jocs de doble sentit com una paraula amb dos significats, un d'ells pujats de to (1975: 196).

Fig.26 Exemple de joc lingüístic de doble sentit amb marques de cotxe, rebut per l'autor.

En els casos de toponímia recollits, la història que representen no és innocent. Els emissors es declaren clarament en contra de la nova política i del canvi de nom fent aquests joc de paraules, en

els quals amenacen o mostren indiferència davant la mort hipotètica dels que han fet els canvis. Un (Fig.27) juga amb el doble sentit de maó (bloc de construcció i poble) i el nom de Palma en el sentit del verb palmar, és a dir, morir. L'altre (Fig.28) utilitza el hashtag #ésPalma per completar una frase per expressar el que pensa sobre el canvi i els que l'han portat a terme.

Fig.27 Tweet amb els hashtags #ésPalma i #ésMaó, Twitter.

Fig.28 Tweet amb el hashtag #ésPalma, Twitter.

A part, però, de la castellanització del topònim, amb el següent ítem veim com es du fins a l'extrem la castellanització de la ciutat de Maó per tal de mostrar el ridícul d'aquesta nova mesura. Es presenta el president Bauzá parlant amb Salvador Botella, tinent de batle de Maó en aquell moment¹¹ (Ribera 10-05-13) i que li demana que canviï el noms dels carrers de la ciutat, per tal de no perdre's quan hi vagi.

Fig.29 Imatge de la pàgina Menorquins en perill d'extinció, Facebook.

¹¹ Ribera, Jordi (10-05-2013) "Salvador Botella renuncia como 'número 2' a favor de Simó Gornés" <http://ultimahora.es/menorca/noticia/noticias/local/salvador-botella-presenta-renuncia-como-primer-teniente-alcalde-mao.html>

6.3 AMO EL CATALÁN, #SALVOALGUNACOSA: POLÍTICS, DECLARACIONS I RETRETS

Com hem pogut veure a l'apartat 3, els polítics, com els correspon pel càrrec que ocupen, han fet declaracions i accions que han provocat la resposta folklòrica com a reacció en contra, amb una clara intenció crítica. Així, en aquest apartat analitz tots aquells ítems en què els polítics, i el Partit Popular en concret, són els protagonistes, per tant són la tercera persona que actua a l'acudit, segons Freud (1981: 1085). En aquest cas, tots els ítems són del Grup 1.

També s'hi inclouen els ítems extrets dels perfils falsos. Quan un comentari es publica des del perfil que parodia el polític, directament ens introdueix el context en què es produeix. Per tant, el perfil fals seria equivalent a la presentació d'un context en un acudit oral, com per exemple, "Què va dir José Ramón Bauzá sobre ...?" i, així, amb el nom i la imatge del perfil, queda presentat el tercer integrant de l'acudit. Aquests perfils solen utilitzar els *hashtags* del moment per redactar els seus *tweets*. Aquestes paròdies no són exclusives dels polítics del Govern Balear. Hi ha perfils-paròdia d'Esperanza Aguirre (@EspeonzaAguirre), Mariano Rajoy (@NanianoRajoy) o Barack Obama (Boss Nigga Obama, @NotObama). Els perfils falsos que analitz són @JoserraBauza, @JRBauzi (paròdies de José Ramón Bauzá), @delgadocalvia (Carlos Delgado), @RafaelBosque (Rafel Bosch) i @Capitagoneya (que parodia un prototipus de gonella, anticatalanista i contrari a l'educació en català). Com es pot veure, tots són perfils falsos que cerquen crear la gràcia entre els integrants del Grup 1.

El 29 de novembre de 2011, el conseller d'aleshores, Rafel Bosch, declarà "M'he trobat amb alumnes de sisè que no entenen el castellà". Aquestes declaracions provocaren una gran quantitat de reaccions.

Fig.30 Imatge extreta de la pàgina Prou Retallades Menorca, Facebook

L'ítem juga clarament amb la paròdia. Quan els receptors veuen la imatge, automàticament recorden la conegudíssima escena de *El sisè sentit* (1999) de M. Night Shyamalan, en la qual Cole (Haley Joel Osment) diu la seva famosa frase: "I see dead people" o "En ocasiones veo muertos". Aquesta escena ha estat parodiada en moltes ocasions, com per exemple:

Fig.31 Extret del portal web desmotivaciones.es¹²

Tornant a la figura 30, la paròdia rau a citar les declaracions del conseller Bosch en boca del nin de *El sisè sentit* (només Cole veia els morts, mentre que la resta de personatges no). Això s'entén perquè és un missatge de codi mixt, és a dir, la relació entre imatge i text fa que l'ítem funcioni. Però les rèpliques a les declaracions fetes pel conseller d'Educació continuen. Des del perfil fals @JoseRaBauza es publica el següent *tweet*:

Fig.32 *Tweet* amb el *hashtag* #LlegaraMordor, del perfil @JoseRaBauza, Twitter

Mordor és la ciutat on viu Sauron, el personatge malvat de la trilogia *El senyor dels anells*. Per tant, fa referència a un lloc imaginari i llunyà del món fantàstic creat per J. R. R. Tolkien. En aquest lloc es troba tot el mal de la Terra Mitjana i, per als protagonistes de l'obra, és un lloc desconegut i en el qual no saben què trobaran. Per això, sorgeix el *hashtag* #LlegaraMordor i, la persona del perfil hi afegeix el que vol, normalment un quelcom impossible.

¹² <http://desmotivaciones.es/1791802/En-ocasiones-veo-muertos>.

Fig.33 Tweets amb el *hashtags* #LlegarAMordor, Twitter.

En aquest cas, el perfil fals de @JoseRaBauzá afegeix “y encontrar al niño de 12 años que no sabe hablar castellano”. D’aquesta forma, la persona que escriu el *tweet* darrere el perfil fals, vol demostrar que els nins a l’edat de dotze anys (edat a la qual fa referència el conseller) ja saben castellà, i només es pot trobar un nin de dotze anys, de les Illes Balears i que no sàpiga castellà en un lloc fantàstic com Mordor.

Altres rèpliques, però, giren entorn de la profecia maia que vam patir el passat 2012. Segons la profecia maia, el món s’havia d’acabar el passat 21 de desembre de 2012¹³. Aquesta profecia va provocar moltes reaccions. Moltes xarxes socials s’ompliren de comentaris sobre què fer en els darrers moments de vida, quines coses quedaven per fer, etc. Twitter s’omplí de *hashtags* com #A2DíasDelFinDelMundoYAúnNoSé, #DiezCosasPorLaQueNoDeberíaAcabarseElMundo o #ElfindelMundo. @JoseRaBauza va fer una llista de deu motius pels que no s’ha d’acabar el món. El primer motiu torna a recordar les declaracions del conseller Bosch, al·legant que no s’ha d’acabar el món perquè “ahún no han encontrado el niño de 12 años que no sabe hablar castellano”. Amb aquest *tweet* es torna a donar a entendre que no existeix un nin de dotze anys de les Illes Balears i que no sàpiga castellà.

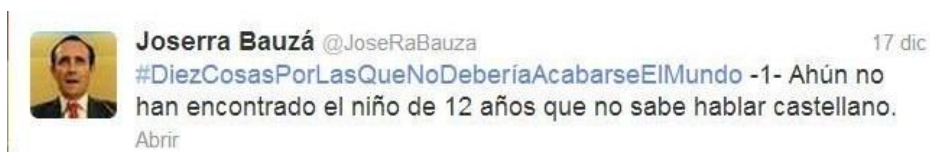

Fig.34 Tweet del perfil @JoseRaBauza amb el *hashtag* #DiezCosasPorLaQueNoDeberíaAcabarseElMundo, Twitter.

¹³ Llano, Pablo de (18/12/2012) “El calendario maya, la pasión por la hecatombe y el fin del sentido común” http://sociedad.elpais.com/sociedad/2012/12/18/actualidad/1355859849_448836.html

El *hashtag* #A2DíasDelFinDelMundoYAúnNoSé entronca amb la dita castellana “A vivir que son dos días”¹⁴, i precisament, el dia de la publicació del *tweet* faltaven dos dies per a la hipotètica fi del món profetitzada pels maies. Per tant, entenem que s’acabarà el món i no hauran trobat el nin, tornant a donar a entendre que no existeix aquest famós nin que no sap castellà.

Fig.35 *Tweet* del perfil @JoseRaBauza amb el *hashtag* #A2DíasDelFinDelMundoYAúnNoSé, Twitter.

La posició política dels governants davant el català ha estat també objecte de burla entre els participants del Grup 1. El 3 de febrer de 2013, Mariano Rajoy, en roda de premsa amb la cancellera alemanya Angela Merkel, va haver de respondre preguntes sobre el cas Bárcenas i la suposada gestió B o en negre del Partit Popular, en què va declarar “Todo lo referido a mí y a mis compañeros no es cierto, salvo alguna cosa” (*El País*, 4/02/2013).

Fig.36 *Tweet* de @mariussera amb el *hashtag* #salvoalgunacosa, Twitter

El *hashtag* #SalvoAlgunaCosa arribà a tenir molta difusió a Twitter. A més, es pot dir que es convertí, possiblement, en frase-acudit, utilitzada per parodiar les paraules del president del Govern espanyol (Fig.36). @JRBauzi parodià i utilitza el *hashtag* per ridiculitzar la posició del president autonòmic davant la llengua pròpia (Fig.37).

Fig.37 *Tweet* de @JRBauzi amb el *hashtag* #SalvoAlgunaCosa, Twitter.

¹⁴ Que es va fer molt conegut, segurament, pel programa radiofònic del mateix nom: <http://www.cadenaser.com/a-vivir-que-son-dos-dias/>

A causa de la crisi econòmica, una de les frases més repetides per molts d'economistes (i per tothom en general) és “Hem viscut per damunt les nostres possibilitats”, per tal de donar una explicació als deutes de l'administració i de les famílies espanyoles¹⁵. El perfil @delgadocalvia parodià aquestes paraules canviant ‘viure per damunt de les nostres possibilitats’ per ‘parlar català per damunt de les nostres possibilitats’.

Fig.38 Tweet de @delgadocalvia, Twitter.

Clarament, quan el receptor llegeix aquest *tweet*, té en la ment la frase sobre l'economia, i troba la gràcia en la imitació i en el canvi fet per @delgadocalvia, que considera parlar català un privilegi com l'econòmic. @JRBauzi amb el següent *tweet* mostra la utilitat que volen donar a la llengua catalana des del Partit Popular. @JRBauzi dóna una solució a tots els estudiants d'aquesta carrera, canviar “Literatura medieval” per “Com fer hamburgueses”, clarament relacionada amb el sector serveis i el turisme, motors econòmics de les Illes Balears i estudis més útils, segons la concepció econòmica del PP. El *hashtag* #suicidiosenlaOCB es pot entendre com una forma de provocació i per explicar com la gestió del govern provoca la ràbia del Grup 1 (en aquest cas aglutinat sota les sigles OCB, Obra Cultural Balear, defensora de la llengua catalana).

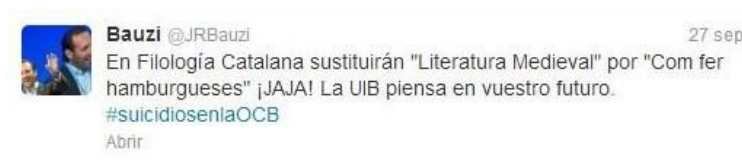

Fig.40 Tweet de @JRBauzi amb el *hashtag* #suicidiosenlaOCB, Twitter

El dia 12 de desembre de 2012, els diputats Joan Tardà i Teresa Jordà (d'Esquerra Republicana de Catalunya, ERC) mostraren al Congrés el pòster “Keep Calm and Speak Catalan” durant la intervenció d'Alfred Bosch, també d'ERC (Ara, 12/12/2012).

¹⁵ Un exemple: entrevista a José Blanco (PSOE) *El Economista* (25-09-2011) <http://www.economista.es/espana/noticias/3401729/09/11/Blanco-Hemos-vivido-por-encima-de-nuestras-posibilidades.html>. Fins i tot, el programa humorístic *Polònia* va fer befa de les profecies dels economistes, i al final, quan el personatge Gumersindo Niño Berrea, interpretat per Fermí Fernández, durant l'entrevista diu: “L'única cosa que sé, i que tinc clara és que, en aquest país, hem viscut per sobre de les nostres possibilitats”, l'entrevista s'atura, i el presentador el felicita per ser la vegada un milió que un expert diu aquesta frase <http://www.youtube.com/watch?v=VuzVkjhz8Iw>.

Fig.40 Cartell mostrat al Congrés, extret del portal www.KeepCalmAndSpeakCatalan.com

Per aquest motiu, @JoseRaBauza publicà:

Fig.41 Tweet de @JoseRaBauza

El personatge transformà l'eslògan en una frase més propera a la política del govern balear, segons la visió del Grup 1. Canviar “speak catalan” per “kill catalan” (matar el català) és una manera de mostrar el problema que cal superar que defineix Pujol (apud Roviró 1992: 73), i que he descrit a l'apartat 4: l'intent de fer desaparèixer la llengua catalana de les Illes Balears segons les noves polítiques lingüístiques del Govern Bauzá. També podem veure reflectida l'amenaça o problema del Grup 1 en un altre *tweet*:

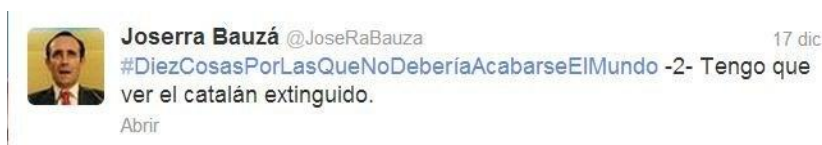

Fig.42 Tweet amb el *hashtag* #DiezCosasPorLasQueNoDeberíaAcabarseElMundo de @JoseRaBauza

Com he explicat abans, la profecia maia provocà una gran quantitat de *tweets*, i del mateix perfil i el mateix *hashtag* ja havia analitzat un ítem. @JoseRaBauza dona com a motiu important perquè no s'acabi el món la il·lusió que li fa veure el català extingit.

Una altre fet pel qual els polítics d'aquest Govern han estat objecte de burla ha estat la notícia del dia 09 d'octubre de 2012. Al BOIB, el català era anomenat “llengua cooficial distinta del castellà” (apartat 3).

Fig.43 Imatge extreta de la pàgina Menorquins en Perill d'Extenció, Facebook.

Aquesta imatge presenta un missatge de codi mixt. Hi veim una visita del president autonòmic a una escola. Els nins apareixen asseguts davant el president. Llavors, hi ha un diàleg inserit amb globus. El president fa referència a la lliure elecció de llengua, anomenant el català “llengo cooficial distinta des castellà”. Mentre, els nins pensen “Quin paperot! No saben que es diu català!”. Clarament es ridiculitza la imatge del Govern pel fet d’anomenar el català amb aquesta denominació estranya. Amb el pensament dels nins, es vol mostrar que les autoritats no accepten una obvietat que els infants i tot entenen.

Fig.44 Tweet de @JRBauzi

La transformació del “catalanistas” a “lenguaooficialdistintaalcastellaistas” és una altra forma de ridiculitzar el Govern. La negació del nom a la llengua catalana és una forma de menysprear-la. Per tant, els defensors de la llengua catalana, genèricament anomenats catalanistes pel Grup 2, tampoc rebran aquest nom, sinó que seran “lenguaooficialdistintaalcastellaistas”. Amb això es denuncia el rebuig del Govern a la societat que defensa la llengua catalana, el Grup 1.

A la segona secció d’aquest apartat s’analitzen paròdies de promeses electorals i de documents polítics. Ens presenten documents falsos que cerquen la rialla, per després criticar el govern i les seves accions. En aquests casos, la tercera persona que forma part de l’acudit segons Freud no seria un polític en concret, sinó el Partit Popular o el Govern.

El primer ítem imita una llista d'extermini de la llengua catalana. Hi podem veure el logotip del Partit Popular transformat (s'ha capgirat l'albatros), però es manté el color característic del partit i, a un costat, apareix la bandera espanyola, com a senyal castellanitzadora del govern. A la llista hi apareixen els llocs on s'havia aconseguit que s'utilitzés el català de forma oficial i normal a les Illes Balears, però que el Govern vol eliminar, segons el Grup 1. Hi apareixen barrats: "En la administración", "En las escuelas", "En los medios de comunicación" i "Nombres y topónimos", que coincideixen amb els canvis fets pel Govern (apartat 3). Com a darrer element a exterminar quedarien els catalanoparlants.

Fig.45 Imatge de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

El següent ítem continua amb el fons i ambientació (logotip, color i bandera), però en aquest cas és una felicitació nadalenca. Apareix la imatge difuminada del president en primer pla, fàcilment identificable. La felicitació comença dient "Desde Palma de Mallorca, España!" i continua amb un "Buenas fiestas!" de grans dimensions. Però, per ridiculitzar la lliure elecció de llengua i l'ús de les modalitats pròpies de les Balears, a sota hi apareix la traducció en mallorquí, menorquí, eivissenc, formenterenc i pollencí, que resulta ser la mateixa fórmula en totes les variants: "Bones festes!".

Fig.46 Imatge de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

En el següent ítem també apareix una llista, però en aquest cas, els dos punts de la llista són reals “1r: “Lliure” elecció de llengua” i “2n:Decret de multilingüisme”. A sota, hi apareix la reacció de la societat: “Es 90% des pares tria català” i “No s’hi acull quasi cap centre.”. Així, davant la indiferència del Govern, el Grup 1 inventa un tercer pas, “3r. Imposició directa des castellà.”. Aquest exemple torna a criticar la intenció castellanitzadora del Govern, que també queda demostrada amb el canvi de l’escut del govern, que passa de tenir la senyera oficial a la bandera espanyola. A més, el nom de la conselleria és “Consejería de exterminio de catalanohablantes”.

1r: "Lliure" elecció de llengua.

Es 90% des pares tria català.

2n: Decret multilingüisme.

No s'hi acull quasi cap centre.

3r: Imposició directa des castellà.

Fig.47 Imatge de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció.

6.4 QUÉ HABLA EL ABUELO?: PÈRDUA DE LA CULTURA I SUBSTITUCIÓ LINGÜÍSTICA

En aquest apartat analitz diversos ítems i els dividesc en diferents apartats: un demana que no es voti Jose Ramón Bauzá, altres presenten una hipotètica situació que ocrorreria si triomfés la ideologia del nou govern (segons el Grup 1 representaria l’eliminació de la llengua i cultura

pròpies), i alguns plantegen qüestions sobre la situació lingüística o la substitució lingüística actual. Tots els exemples recollits, excepte un, d'aquest apartat són del Grup 1. La majoria continuen amb l'estructura d'acudit gràfic.

El primer ítem, el que demana que no es voti Bauzá, és una paròdia dels consells que apareixen després d'un anunci de medicina. Utilitza un anunci relacionat amb la professió del president Bauzá (apotecari) i canvia els consells cap a uns sobre les eleccions i relaciona la victòria del Partit Popular amb la desaparició de la llengua catalana.

Fig.48 Imatge original dels consells farmacèutics.

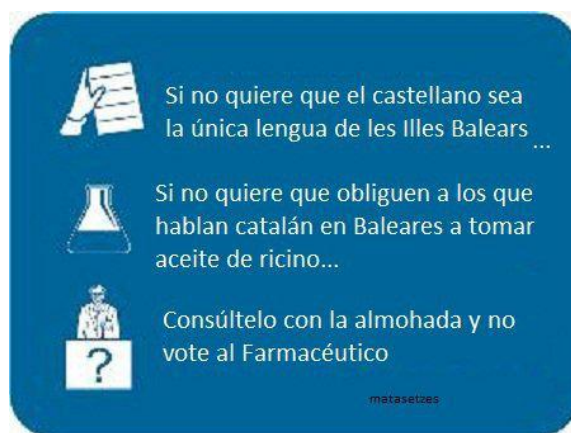

Fig.49 Extret de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

Mitjançant la rialla, amb aquesta paròdia, l'emissor vol evitar el triomf del Partit Popular. Sobre les eleccions, a més d'aquest ítem que intenta prevenir, el següent exemple mostra què implica votar el PP. Hi apareix el mallorquí (que s'identifica per la seva vestimenta) a punt d'inserir la butlleta per a votar dins l'urna. La butlleta du imprès el logotip del PP, i en surt una mà amb una pistola que apunta al cap del votant. Així, s'identifica la victòria del PP amb la desaparició (mort) de la cultura mallorquina.

Fig.50 Extret de la pàgina Mallorquins en Perill en Extinció, Facebook.

El segon grup d'ítems tracten sobre l'actual situació de bilingüisme i de substitució lingüística, que he explicat a l'apartat 5.5:

Per mostrar el bilingüisme que viu les Illes Balears, s'utilitzen fórmules pròpies de l'acudit: textos narratius i missatges de codi mixt. En realitat es tracta del mateix missatge i utilitzen una formulació molt semblant. Generalment es representa una part de la societat, la castellanoparlant, que demana que la societat sigui bilingüe, és a dir, que els catalanoparlants (els mallorquins) parlin català i castellà. Davant això, els catalanoparlants contesten, en castellà, dient que ells ja ho són, que toca aprendre català als castellanoparlants. En algunes versions, la situació acaba aquí, i en altres continua amb la ignorància dels castellanoparlants.

Fig.51 Imatge extreta de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook

En aquest ítem podem veure com els castellanoparlants són representats per Miguel de Cervantes (figura molt important de la literatura castellana), mentre que els mallorquins són representats per una parella de persones vestits amb el vestit de pagès mallorquí (com en la Fig.50). Al final, el catalanoparlant només demana si els castellanoparlants són bilingües. En aquesta vinyeta s'hi pot

veure una crítica a la situació de bilingüisme dels catalanoparlants, mentre que els castellanoparlants poden viure sent monolingües.

Fig.52 Estat de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

Aquest ítem té l'estructura d'un acudit de text narratiu. Els castellanoparlants defineixen el bilingüisme com al coneixement de les dues llengües (català i castellà) per part dels catalanoparlants. Quan els catalanoparlants contesten "Y viceversa", és a dir, que també els castellanoparlants dominin les dues llengües, contesten "¿Quién es viceversa?", per a mostrar la ignorància i/o la poca empatia per part dels castellanoparlants, que podem entendre com integrants del Grup 2. A més, els dos comentaris que veim continuen la ironia de l'acudit. La poca empatia també es reflecteix en acudits gràfics com aquest:

Fig.53 Extret de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

En aquest cas podem veure com un castellanoparlant es queixa quan veu un cartell només en català i no quan només està en castellà. Així, ens mostren la situació de poder de la llengua A (castellà)

per sobre de la llengua B (català). A més, es fa una crítica a la situació bilingüe de la societat balear (tot i que l'ítem es podria utilitzar en les altres comunitats catalanoparlants), on els castellanoparlants poden viure només sabent una llengua.

Aquest menyspreu per part del Govern i dels castellanoparlants que reflecteix el Grup 1, també es pot veure en el següent exemple:

Fig.54 Imatge extreta de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

Aquest ítem és un acudit gràfic, però que segueix el patró de l'acudit pregunta-resposta. Normalment aquest tipus d'acudit s'inicien quan l'emissor demana al receptor què tenen en comú dues coses molt diferents entre elles. Davant la desconexió de l'emissor, el receptor dona la resposta que associa aquests elements.

- Què tenen en comú els ovnis i els homes intel·ligents?
- ?
- Que tothom en parla, però ningú els ha vist. (Recull de l'autor)

Així, s'ajunten dos elements molt diferents, una cabra i una catalanoparlant, i es demana què tenen en comú. La resposta són els seus drets lingüístics. Així, s'equiparen els drets lingüístics dels catalanoparlants al d'una cabra (que no en té, perquè no parla). Per tant, tornam trobar la crítica al menyspreu als catalanoparlants per part del Govern.

Per presentar el conflicte lingüístic també s'utilitzen vinyetes molt conegudes internacionalment. En aquest cas, s'utilitza el *philosoraptor*, nom que sorgeix de la fusió entre filòsof i velociraptor (un dinosaure). Aquesta vinyeta s'utilitza per reflexionar sobre les qüestions més intrínseques de la vida (knowyourmeme.com 2009).

Fig.55 Vinyeta del Philosraptor, extreta de memegenerator.com

Amb aquestes vinyetes es presenten dues qüestions sobre el bilingüisme: per què es té por de parlar català als guàrdies civils i, per què els bilingües, que podem identificar com catalanoparlants, segons els exemples anteriors, reben els “maltractaments” des del govern.

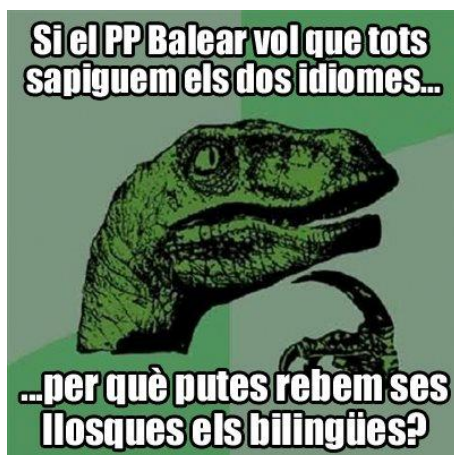

Fig.56 Vinyeta extreta de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

Fig.57 Vinyeta extreta de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

També utilitzant una vinyeta, el Grup 2 presenta una qüestió sobre la situació actual. Un usuari de Facebook publicà al mur de Mallorquins en Perill d'Extinció la vinyeta següent:

Fig.58 Vinyeta extreta del mur de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

Amb la imatge d'Eduard Punset es vol donar la sensació de raó, veritat i intel·ligència en la reflexió posada. En aquest cas, Punset demana als receptors “¿Sabeu que va dú Jaume I a Baléas y Valénsi?”, pregunta que respon ell mateix. Amb aquesta vinyeta es vol donar sentit i autenticitat a la teoria de la llengua balear, i mostrar com el rei Jaume I només va incloure les Balears en el cristianisme.

La darrera secció d'aquest apartat agrupa els ítems que presenten situacions futures hipotètiques. Normalment mostren la pèrdua de la cultura i de la llengua pròpies per culpa de la victòria del PP. Així es presenten situacions imaginades, com una conversa entre un pare i un fill.

-¡Papi! ¡Papi! ¡En la wikipedia dice que Rafael Nadal nació en Manacor! ¿Que es Manacor?
-Mira hijo... Manacor era el nombre que tenía Manoalcorazón antes de que los catalanoparlantes desapareciesen de la isla.
-Ah... Espera... ¡¿HUBO CATALANOPARLANTES EN LA ISLA?!

Fig.59 Acudit extret del grup Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook

Aquest cas presenta l'estructura d'acudit de text narratiu. Representa un diàleg entre pare i fill, un inici molt típic dels acudits. Aquest ítem s'engloba dins una categoria molt estesa, els que s'inicien amb "Un fill pregunta al seu pare", normalment donant una resposta que el fill no sol entendre, ja que només s'entén en el món dels adults,

Un fill pregunta al pare:
– Què és un avortament?
I el pare respon: – Demana-ho al teu germà.
– Quin germà?, si jo no en tenc. (Recull de l'autor)

En aquest cas en particular, el malentès generacional radica en una suposada substitució lingüística que el fill desconeix. Critica el suposat intent d'eliminar qualsevol rastre de la cultura pròpia que el Grup 1 creu possible. Per això es recrea una generació futura, castellanoparlant, que no coneix el passat catalanoparlant de Mallorca. El context de l'acudit no apareix explicat, sinó que el receptor és qui el crea mitjançant la lectura de l'acudit. Haver de llegir l'acudit fa que no s'hagi d'introduir un context, però que se sobreentén. També hi ha el joc de la traducció dels topònims (de Manacor a Manoalcorazón) que abans he analitzat.

Aquest altre ítem també presenta la conversa entre un pare i un fill. Però hi apareix, encara que no parli, la generació del padrins. S'hi representen els tres passos de la substitució lingüística: la primera part, la societat és parlant de la llengua A a tots els nivells (a l'acudit el padrí), segona part, la generació és bilingüe, parla les dues llengües (llengües A i B), però, normalment diferenciant-ne l'ús que en fan (el pare) i, al final, la llengua B domina al cent per cent la societat i, per tant, desapareix la llengua A (el fill). L'ítem presenta un hipotètic futur on el català ha desaparegut i només el parlen les generacions grans:

Fig.60 Imatge extreta de la pàgina Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

El recull de Rondalles Mallorquines representa una fita literària molt important per a la societat mallorquina. Representen una part fonamental de la cultura mallorquina. Les portades de l'edició popular de les Rondalles de l'Editorial Moll són molt populars i formen part de la consciència col·lectiva dels mallorquins. Així, aquesta paròdia vol captar l'atenció del receptor mostrant com un element mallorquí explica la mort de la cultura i llengua mallorquines. En el dibuix del centre hi apareix l'execució a la foguera d'un personatge que apareix vestit de pagès mallorquí, que es pot interpretar com una representació de la llengua i cultura pròpies de Mallorca (igual que passa a els figures 50 i 51). Es canvia el títol per “Exterminio mallorquí” i l'autor és José Ramón Bauzá. Així, es torna a unir pèrdua de la identitat pròpia amb el Govern Bauzá:

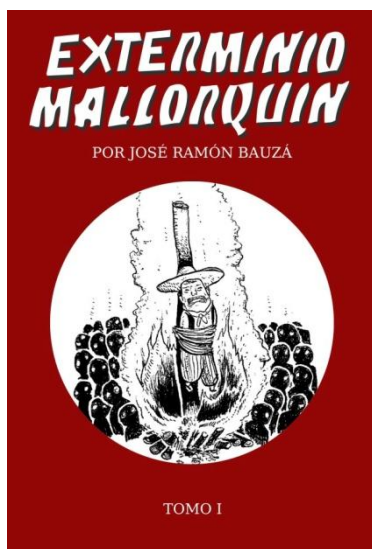

Fig.61 Extret de Mallorquins en Perill d'Extinció, Facebook.

Fig.62 Portada de les Rondalles Mallorquines, Tom XIV, Editorial Moll.

6.5 “AU, AU, AU!”, EN BALEAR “AVE, AVE, AVE!”: LLENGUA BALEAR I LLIBRES DE TEXT EN BALEAR
 El 09 d'abril de 2013 s'anuncià des del Govern la creació de llibres de text escolars en balear, és a dir, en la modalitat pròpia de les Illes Balears. El Grup 1 utilitzà la burla com a mètode de defensa davant aquesta notícia. Es començà a especular, en un sentit irònic, com serien els llibres en balear. Un dels sistemes de creació d'acudits fou, un altre pic, la traducció al castellà, ja que la majoria de defensors del balear ho fan en castellà (Fig.63). En aquest cas, la interjecció “au” es traduïda per “ave”, ja que la interjecció i el genèric d'ocell es pronuncien i s'escriuen igual. Per tant, hi torna a entrar el joc del doble sentit.

També hi ha casos de traducció de l'anglès al balear (Fig. 64). En anglès la paraula Déu (God) sona fonèticament igual que la paraula catalana got [gɔt]. Com que un dels arguments de defensa del balear del Grup 2 és “A Mallorca no deim got, deim tassó”, l'usuari @mallorquinarro es

burla d'aquest argument mitjançant la paròdia i canvia el *God bless America* (títol d'una cançó patriòtica nord-americana) per “Tassó bless ses Ylles Baléàs”, substituint “God” per “Tassó” i “Amèrica” per “Illes Balears”. A més, la frase imita el sistema ortogràfic de la llengua balear.

Fig.63 *Tweet* de @mallorquinarro, Twitter.

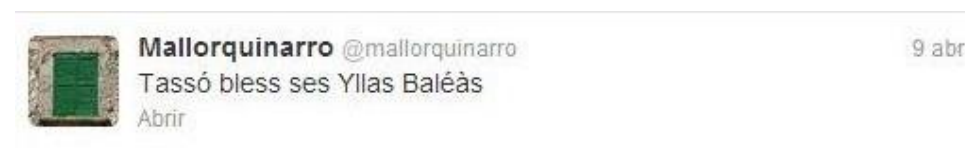

Fig. 64 *Tweet* de @mallorquinarro, Twitter

Una altra forma de burlar-se fou imaginar com serien els coneixements bàsics escrits en balear, com és el cas de la Fig.65. Però, també, hi ha altres adaptacions al balear que cerquen canviar el nom d'aquests coneixements acadèmics per noms populars i poc estàndards, que fins i tot no hi tenen res a veure. Per exemple, tres compostos químics (nitrat, sulfat i fosfat) es substitueixen per un sac de “tres quinzes”¹⁶.

Fig.65 *Tweet* de @Ribalaiga, amb el *hashtag* #llegobaleà, Twitter

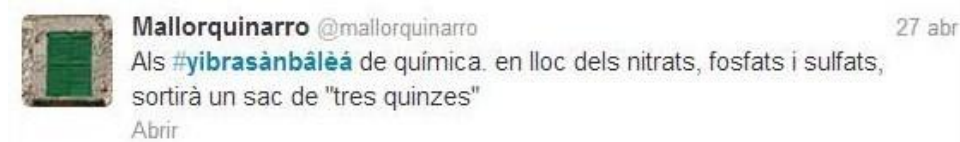

Fig.66 *Tweet* de @mallorquinarro amb el *hashtag* #yibrasànbaléa.

Però també fan aquestes traduccions en clau política. En la Fig.67 es “tradueixen” paraules pels eufemismes que utilitzen els polítics per referir-se a alguns temes en concret, com per exemple el

¹⁶ “Tres quinzes” és el nom popular que rep un tipus de fertilitzant químic, molt utilitzat en l'agricultura balear, format per tres components principals: un 15% de potassi, 15% nitrogen i 15% de fòsfor.

canvi de “merda” per “combustible”¹⁷. L’altre cas (Fig.68) es tracta d’un joc de paraules que relaciona el Círculo Balear, associació que defensa l’existència del balear, i la forma geomètrica, el cercle. Per altra banda, el catet (cateto en castellà) és un dels dos costats menors d’un triangle. Alhora, cateto és sinònim de “lugareño, palurdo”, segons el diccionari de la Real Academia Española¹⁸. Per tant, fent veure que es transmet un coneixement de geometria, en realitat fa una crítica a l’associació Círculo Balear, qualificant els seus integrants de beneits.

Fig.67 Tweet de @Matsalom amb el hashtag #lengobaléa, Twitter

Fig.68 Tweet de @mallorquinarro, Twitter.

Mort de dama, de Llorenç Villalonga, publicada el 1931, és pot considerar una novel·la molt important dins la literatura catalana i de Mallorca. Per això, l’usuari @mallorquinarro “balearitza” el títol de la novel·la i el nom de l’autor. A més, afegeix al títol un motiu polític com a causant de la mort de la senyora Obdúlia, protagonista de la història. En aquest cas s’hi torna a trobar la crítica constant, però relacionant-la amb la notícia que la provocar, l’edició de llibres escolar en balear.

¹⁷ Quan el Consell inicià la importació de residus per a incinerar-los a Mallorca, Catalina Soler declarà que “no és fems, sinó combustible”. Vídeo de la notícia http://ib3tv.com/20120911_187374-soler-insisteix-en-que-no-es-tracta-de-fems-sino-de-combustible.html

¹⁸ *Diccionario de la Real Academia Española S. V.:*

cateto¹. m. *Geom.* Cada uno de los dos lados que forman el ángulo recto en un triángulo rectángulo.
cateto², ta. . m. y f. despect. Lugareño, palurdo.

Fig.69 Imatge de @Mallorquinarro amb el hashtag #librosenbalear, Twitter.

En aquest ítem, la imatge ha estat modificada per representar una conversa entre el president autonòmic i Jorge Campos, president del Círculo Balear.

Fig.70 Imatge extreta del perfil de Gabriel Bibiloni, Facebook.

La conversa vol recrear el moment en què el president comunica a Jorge Campos l'edició de llibres en balear. A això, Campos contesta amb un argument per demostrar que el balear no és català: l'ús de l'article literari. En aquest cas, és erroni, ja que:

L'article literari, en el parlar col·loquial de Mallorca, s'usa: a) en locucions, frases fetes, dites i en els segments que en general s'inclouen en la noció de "discurs repetit", i b) juntament amb noms propis o noms que, essent comuns, designen essers que, almenys dins certs àmbits, són únics. Però aquestes constatacions no es poden elevar a regles d'ús perquè, com prou hem vist, dins cada secció, hi trobam usat també l'altre article, a més o menys casos. La dificultat per a reduir la variadíssima casuística de l'ús dels articles a una certa sistemàtica arriba a ésser desesperant, especialment davant casos com els de *l'amo* i *sa madona*, *el tio* i

sa tia, la sagristia i es campanar, La Rambla i Es Born (dos passeigs de la Ciutat de Mallorca, situats molt a prop un de l'altre), el PSOE i es PP (Grimalt 2009: 72)

Aquesta notícia també va fer aparèixer ítems que s'imaginaven situacions hipotètiques en el moment de redacció dels llibres en balear. @CRISJUANICO imagina dues situacions. Les dues parlen sobre els filòlegs que redactaran aquests llibres, que, com es pot veure als acudits, no existeixen. El primer ítem té l'estructura d'acudit de text narratiu, i el segon d'acudit-frase. Els dos tornen a fer una crítica al Govern i al Círculo Balear, propulsors de la creació dels llibres en balear, i els tracta d'ignorants (Fig.71).

Fig.71 Tweet de @CRISJUANICO amb el hashtag #llengobaleà, Twitter.

Fig.72 Tweet de @CRISJUANICO amb el hashtag #llengobalèa, Twitter.

Una altra de les reaccions del Grup 1 va ser demanar l'edició de llibres escolar en llengües artificials i inventades. D'aquesta manera es compara i es considera el balear una llengua artificial, que es creada per interessos polítics i sense arrelament dins la societat.

Fig.73 Tweet de @perejoanoliver amb el hashtag #librosenbalear, Twitter.

Però també es demanaren, irònicament, llibres en andalús, un dels dialectes més característics de l'espanyol. Així s'imita irònicament la sol·licitud fer llibres en balear. Segueixen l'estructura d'acudit-frase. A més del hashtag, el context es crea mitjançant la forma d'escriptura del tweet. Fins i tot, en el cas Fig. 75 traductor dels llibres del castellà a l'andalús: el futbolista Sergio Ramos, jugador del Reial Madrid F.C. Això és arran de la notícia del 07 d'octubre de 2010. Durant una roda

de premsa de la selecció espanyola, Gerard Piqué, català, jugador del F.C. Barcelona i de la selecció espanyola, va respondre una pregunta en català a petició del periodista. En acabar de respondre, Piqué demanà si havia de traduir la resposta al castellà i Ramos reaccionà dient “Que responda en andaluz tambien si quieres”¹⁹ (Marca 10-10-2010).

Fig.74 Tweet de @JMVIDALILLANES amb el hashtag #llengobaléà, Twitter.

Fig.75 Estat de Facebook.

7. CONCLUSIONS

A mode de conclusions d'aquest treball puc dir que la societat illenca actual utilitza la comunicació folklòrica amb normalitat. Tot i que la paraula folklore encara estigui relacionada amb el concepte del segle XIX, com element tradicional i oral; el cas estudiat, demostra que la societat de les Illes Balears i catalanoparlant utilitza la comunicació folklòrica en el seu dia a dia, ja que configura artísticament el seu missatge dins el petit grup en el qual interactuen, a més de desenvolupar una creativitat per establir aquest missatge en clau folklòrica. A més, també utilitza aquest sistema de comunicació, com s'ha pogut veure, en les TIC.

El problema que ha originat tots els ítems recollits, les noves polítiques lingüístiques que aplica el Govern balear des del 2011, ha estat un motivador important de comunicació folklòrica. Hi ha dos grups que intervenen en la comunicació folklòrica, però, majoritàriament, trobam ítems del Grup 1, el sector defensor de l'educació en català i la immersió lingüística que s'havia aplicat fins ara en l'ensenyament. Si ens fixam en les dues xarxes socials que he consultat i de les quals he extret els ítems, en puc treure unes sèrie de conclusions breus:

¹⁹ Marca “Ramos a un periodista catalán: ‘Que responda en andaluz también si quieres’”

<http://www.marca.com/2010/10/07/futbol/seleccion/1286451623.html>

La xarxa de Facebook, com ja he dit abans, és una de les més utilitzades al món. Així, aquesta pàgina ha estat molt utilitzada per a la difusió d'ítems, especialment des de les pàgines creades per a reivindicar un posicionament davant aquest problema. Hi predominen, sobretot, l'acudit de codi mixt, és a dir, aquell format per imatge i text.

En el cas de Twitter, a causa de la seva forma de comunicació (límit de 140 caràcters i la no visualització directa de les imatges) fa que hi hagi un predomini de l'acudit frase o de l'acudit narratiu (encara que molt breu). La presència del *hashtag* ja introdueix un context per a l'acudit, per tant, ja no és necessari perdre caràcters per explicar-lo. També hi ha els perfils falsos de Twitter, que presenten la imatge d'un personatge conegut, a més d'un nom de perfil fals que recorda al del personatge. Així, amb la imatge i el nom falsos, a més dels *hashtags*, ja s'ha introduït del tot el context i el personatges de l'acudit.

Per acabar, els ítems folklòrics recollits en aquest treball els hem de relacionar amb diferents termes. El primer és *netlore*, aquell folklore sorgit i transmès a través de les TIC, en aquest cas les xarxes socials *on-line*. També es pot parlar de *newslore*, ja que aquest folklore no s'entendria sense conèixer el context periodístic que l'ha fet possible. S'han de relacionar amb el terme *xeroxlore*, abans explicat, ja que la majoria han estat compartits en massa, gràcies a la facilitat per compartir la imatge o l'acudit i, això ha provocat que la difusió dels ítems sigui ràpida i àmplia.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ARA (12-12-2012) “El cartell ‘Keep Calm and Speak Catalan’ es cola al Congrés” dins *ARA* Barcelona: Diari ARA. http://www.ara.cat/societat/Keep-Calm-Speak-Catalan-Congres_0_827317359.html [Data consulta: 12-06-2013]
- ATTARDO, Salvatore i CHABANNE, Jean-Charles “Jokes as a text type” dins *Humor – International Journal of Humor Research* n.10 Berlin: Walter de Gruyter Pp. 165-176
- BEN-AMOS, Dan (1983) “The idea of folklore: an essay” dins BEN-AMI, Issachar and DAN, Joseph (eds.) *Studies in Aggadah and Jewish Folklore. Folklore Research Center Studies VII*. Jerusalem: The Magnes Press. Pp. 11-17. <http://www.sas.upenn.edu/folklore/faculty/dbamos/TIOF.html>] [Data consulta:02-04-13]
- [(2000) 1971] “Toward a Definition of Folklore in Context” dins Paredes, Américo i Bauman, Richard (eds.) *Toward New Perspectives in Folklore* Bloomington: American Folklore Society. Pp 3-19
- BLANK, Trevor J. (2009) “Toward a Conceptual Framework for the Study of Folklore and the Internet” dins *Folklore and the Internet: Vernacular Expression in Digital World* Blank, Trevor J. (dir.) Logan, Utah: All USU Press Publications. Pp. 1-20.
- BOCAIB (17-07-1997) “Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les illes Balears, en els centres docents no universitaris de les illes balears” Palma: Govern de les Illes Balears <http://lauibambtu.uib.es/?contentId=201684&languageId=100000> [Data consulta: 06-04-2013]
- BOIB (18-10-2012) “Núm.19854 Resolució del conseller d'Educació, Cultura i Universitats de dia 9 d'octubre de 2012 per la qual es convoquen subvencions per fomentar la producció, distribució i promoció de la indústria cinematogràfica i audiovisual de les Illes Balears en la llengua cooficial distinta del castellà” Palma: Govern de les Illes Balears <http://www.caib.es/eboibfront/ca/2012/15/1275/resolucio-del-conseller-d-educacio-cultura-i-unive> [Data consulta: 09-06-2013]
- BOYD, Danah M. i ELLISON, Nicole (2007) “Social Network Sites: Definition, History and Scholarship” dins *Journal of Computer – Mediated Communication* Calgary: University of Calgary. Pp 210-230 <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x/full> [Data consulta: 07-06-2013]

- BRUNVAND, Jan Harold (1986) *The study of American folklore*. Nova York, Londres: W.W. Norton and Company. 3era edició
- (2001) “Folklore in the News (and, Incidentally, on the Net)” dins *Western Folklore* 60.1 Estats Units d’Amèrica: California Folklore Society. Pp. 47 – 66
- CASULLERAS, Josep (19-10-2012) “El Govern de Bauzá anomena el català ‘llengua cooficial distinta del castellà’” dins VilaWeb <http://www.vilaweb.cat/noticia/4048583/20121019/govern-bauza-anomena-catala-llengua-cooficial-distinta-castella.html> [Data consulta: 04-04-2013]
- CLAPÉS, Jordi (2011) “Humor gràfic, les tentines dels grans artistes” dins *Quadern de les idees, les arts i les lletres* n. 183 Rubí: Fundació Ars pp. 6-9
- DIARIO DE MALLORCA (24-01-2013) “Urdangarín firma como: el duque em...Palma...do” dins *Diario de Mallorca* Palma: Editorial Prensa Ibérica <http://www.diariodemallorca.es/mallorca/2013/01/24/urdangarin-firma-duque-empalmado/822208.html> [Data consulta: 04-05-2013]
- DUNDES, Alan i PAGTER, Carl [1975 (1992)] *Work hard and you shall be rewarded: Urban Folklore from the Paperwork Empire* Bloomington: Indiana University Press
- E.B. (30-11-2012) “M’he trobat nins de sisè que no entenen el castellà” dins *DBalears* Palma: Grup Serra <http://dbalears.cat/actualitat/balears/trobat-nins-sise-entenen-castella.html> [Data consulta: 06-04-2013]
- E.P. (29-05-2012) “El Parlament aprova que Palma canviï el seu nom a Palma de Mallorca” dins *DBalears* Palma: Grup Serra <http://dbalears.cat/actualitat/balears/parlament-aprova-palma-canvii-nom-palma-mallorca.html> [Data consulta: 05-04-2013]
- EFE (28-10-2011) “El PP reobre la controvèrsia del topònim de Maó amb ‘h’” dins *DBalears* Palma: Grup Serra <http://dbalears.cat/actualitat/balears/el-pp-reobre-la-controversia-del-toponim-de-mao-amb-h.html> [Data consulta: 04-04-2013]
- (30-11-2011) “Educació aplicarà la lliure elecció de llengua a infantil a partir de 2012” dins *DBalears*, Palma: grup Serra. <http://dbalears.cat/actualitat/balears/educacio-aplicara-la-lliure-eleccio-de-llengua-a-infantil-a-partir-de-2012.html> [Data consulta: 04-04-2013]
- EL PAÍS (23-05-2011) “Elecciones autonómicas 2011, Baleares” dins *El País* Madrid: Ediciones El País. <http://resultados.elpais.com/elecciones/2011/autonomicas/04/index.html> [Data consulta: 09-04-13]

- (04-02-2013) “Rajoy: ‘No es cierto. Salvo alguna cosa’” dins *El País* Madrid: El País http://elpais.com/elpais/2013/02/04/videos/1360006673_072252.html [Data consulta: 12-06-2013]
- ELECONOMISTA.ES (25-09-2011) “Blanco: ‘Hemos vivido por encima de nuestras posibilidades’” dins *Eleconomista.es* Espanya: Ecoprensa S.A. <http://www.eleconomista.es/espana/noticias/3401729/09/11/Blanco-Hemos-vivido-por-encima-de-nuestras-posibilidades.html> [Data consulta: 06-07-2013].
- EUROPA PRESS, (08-11-2011) “La UIB reitera que la forma oficial del topònim és ‘Maó’” dins *DBalears*, Palma: Grup Serra. <http://dbalears.cat/actualitat/balears/la-uib-reitera-que-la-forma-oficial-del-toponim-es-mao.html> [Data consulta: 07-08-2013]
- FACEBOOK (2013) “Key facts” dins *Newsroom* California: Facebook <http://newsroom.fb.com/Key-Facts> [Data consulta: 20-04-2013]
- FOX, William S. (2007) “Computerized Creation and Diffusion of Folkloric Materials” dins *Folklore Forum* 37.1 Bloomington: Indiana University Press. Pp. 5 - 14
- FRANK, Russell (2011) *Newslore: Contemporary Folklore on the Internet*. Jackson: University Press of Mississippi
- FREUD, Sigmund (1981) “El chiste y su relacion con lo inconsciente” dins *Sigmund Freud. – Obras Completas*. Madrid: Editorial Biblioteca Nueva
- GENETTE, Gérard (1982) *Palimpsests* Paris: Taurus
- GRIMALT, Josep A. (2009) “Els articles en el parlar de Mallorca” dins *Estudis Romànics* Vol 31 Barcelona: IEC. Pp. 55 - 75
- HARDING, Nick (2005) “Memes” dins *Urban Legends* Harpenden: Oldcastel Books. Pp. 53 - 63
- HARMOND, M. (1970) “Folklore” dins Leach, Maria (dir.) *Standard Dictionary of Folklore, Mythology and Legend*. 2a ed. rev. Nova York: Funk & Wagnalls.
- IB3 (20-09-2012) *Soler insisteix en què no es tracta de fems, sinó de combustible* Radiotelevisió de les Illes Balears http://ib3tv.com/20120911_187374-soler-insisteix-en-que-no-es-tracta-de-fems-sino-de-combustible.html [Data consulta: 09-07-2013]
- JOSERAMONBAUZA (25-02-2010) “Decreto de mínimos” Youtube LLC. <http://www.youtube.com/watch?v=anwzHF5XjQk> [Data consulta: 05-04-2013]
- KNOWYOURMEME.COM (2009) “Philosoraptor” <http://knowyourmeme.com/memes/philosoraptor> [Data consulta: 06-06-2013]

- KRAWCZYK-WASILESKA, Violetta (2006) “e-Eolklore in the age of Globalization” dins *Fabula* 47 Nova York: Walter of Gruyter Berlin, pp. 248 – 254.
- LLANO, Pablo de (18/12/2012) “El calendario maya, la pasión por la hecatombe y el fin del sentido común” dins *El País* Madrid: Ediciones El País http://sociedad.elpais.com/sociedad/2012/12/18/actualidad/1355859849_448836.html [Data consulta: 04-04-2013].
- MARCA (07-10-10) “Ramos a un periodista catalán: ‘Que responda en andaluz también si quieres’” dins *Marca*. Madrid: Unidad Editorial <http://www.marca.com/2010/10/07/futbol/seleccion/1286451623.html> [Data consulta: 23-05-2013]
- MARTÍ, Tomeu (2012) *La revolta dels enllaçats* Palma: Lleonard Muntaner i Obra Cultural Balear
- MORRAL, Laura (10-04-2013) “Bosch farà un llibre d’estil de la llengua ‘balear’” dins *DBalears*, Mallorca: grup Serra. <http://dbalears.cat/actualitat/balears/bosch-fara-un-llibre-d-estil-de-la-llengua-balear.html> [Data consulta: 12-04-2013]
- ORIOL, Carme (2002) *Introducció a l’etnopoètica: teoria i formes del folklore en la cultura catalana*. Valls: Cossetània Edicions
- POLLS, Cristina (27-09-2011) “Bauzá no volia canviar la Llei de normalització encara fa un any” dins *DBalears*, Palma: grup Serra. <http://dbalears.cat/actualitat/balears/bauza-no-volia-canviar-la-llei-de-normalitzacio-encara-no-fa-un-any.html> [Data consulta: 04-03-2013]
- (26-03-2012) “Milers de veus en contra del setge al català” dins *DBalears* Palma: Grup Serra <http://dbalears.cat/actualitat/balears/milers-de-persones-se-congreguen-per-dir-si-a-la-nostra-llengua.html> [Data consulta: 06-04-2012]
 - (03-02-2013) “Maó – Mahón, “un despropòsit”” dins *Dbalears* Palma: Grup Serra <http://dbalears.cat/actualitat/balears/mao-mahon-desproposit.html> [Data consulta: 06-04-2013]
 - (10-04-2013) “Bosch subvenciona amb 70000 euros els llibres de text en modalitats balears” *DBalears* <http://dbalears.cat/actualitat/balears/bauza-promet-circulo-llibres-balear-per-proper-curs.html> [Data consulta 05-06-13].
- PP BALEARS (2011) *Las Illes Balears que queremos todos* http://www.ppbalears.es/upload/file_aj28_02_12_11_23_27.pdf [Data consulta: 18-04-2013]

- PRESTON, Michel J. (1997) “Xeroxlore” dins ABRAHAMS, Roger D., DÉGH., Linda [et al.] (assessors) *Folklore. An encyclopedia of beliefs, customs, tales, music, and art*. Santa Barbara, Oxford, Denver: Thomas Green (ed.)
- PUJOL, Josep Maria (1985) “Literatura tradicional i etnopoètica: Balanç d’un folklorista”. Dins LLOPART, D., PRAT, J. i PRATS, Ll. (eds.). *La cultura tradicional a debat*. Barcelona: Fundació Serveis de Cultura Popular i Editorial Alta Fulla, pp. 158-167.
- (1989) “La crisi del folklore” dins *Serra d’Or* 359. Barcelona: Publicacions de l’Abadia de Montserrat. Pp. 20-23
- (2007) “Del(s) folklore(s) al folklore de la comunicació interactiva” dins VALRIU, Caterina i ARMANGUÉ, Joan (coord.). *Els gèneres etnopoètics: competència i actuació*. L’Alguer: Edizioni del Parteolla, pp. 97-116.
- RACÓ CATALÀ (04-07-2011) “IB3 elimina els lingüistes dels seus informatius” dins *Racó Català*. <http://www.racocatala.cat/noticia/26697/ib3-elimina-linguistes-dels-seus-informatius> [Data consulta: 04-04-2013]
- (13-03-2012) “El Parlament de les Illes accepta debatre el canvi de nom de Palma a ‘Palma de Mallorca’” dins *Racó Català*. <http://www.racocatala.cat/noticia/28219/parlament-illes-accepta-debate-canvi-nom-palma-palma-mallorca> [Data consulta: 04-04-2013]
- (25-03-2013) “Maó, avui, passarà a ser oficialment ‘Maó-Mahón’” dins *Racó Català*. Consulta electrònica: <http://www.racocatala.cat/noticia/29500/ma-avui-passar-ser-oficialment-ma-mahn?pag=1> Data consulta: 04-03-2013
- RIBÉS, Carmina (2008) “Llengües en contacte: conflicte lingüístic (normes d’ús), substitució lingüística – mediatització / normalització” dins *Lectorat UJI Bloc d’activitats i iniciatives*. Vilaweb
http://blocs.mesvilaweb.cat/media/TGxlbmfDvGVzIGVuIGNvbnRhY3RILiBDb25mbGljdGUgbGluZy4gU3Vic3RpdHVjacOzIGkgbWVkaWF0aXR6YWNpw7MgbyBub3JtYWxpdiHphY2nDsw==_77896_6_6608_1.pdf [Data consulta: 20-05-2013]
- (2009) “Llengües en contacte: Bilingüisme i disglòssia” dins *Lectorat UJI Bloc d’activitats i iniciatives*. Vilaweb
http://blocs.mesvilaweb.cat/media/TGxlbmfDvGVzIGVuIGNvbnRhY3RILiBCaWxpbfDvGlzbWUgaSBkaWdsw7Jzc2lh_78989_10_6608_1.pdf [Data consulta: 20-05-2013]
- RIVERA, Agustín (14-09-2009) José Ramón Bauzá: “Saber catalán deber ser un mérito, no un requisito para trabajar en Baleares” dins *El Confidencial*, Madrid: Titiana Compañia Editora.

<http://www.elconfidencial.com/espana/entrevista-jose-ramon-bauza-pp-baleares-catalan-20090914.html> [Data consulta: 04-04-2013]

ROVIRÓ, Ignasi (1992) “Aproximació a l’estudi de la comunicació folklòrica” dins *Ausa* 128-129. Osona: Patronat d’Estudis Osonencs. Pp. 71-104

– (1994) “El folklore com a acte comunicatiu” dins *Revista d’etnologia de Catalunya* 4 Barcelona: Generalitat de Catalunya. Pp. 10-19

TORRES, Quim (10-03-2010) “Bauzá, president del PP” dins *DBalears* Palma: Grup Serra <http://dbalears.cat/actualitat/balears/bauza-favorit-avui-evita-els-barons-en-la-seva-llista.html> [Data consulta: 18-08-2013]

TV3 (08-06-2012) *TV3 – Polònia – Economistes que pontifiquen a tot el món*. Youtube LLC. <http://www.youtube.com/watch?v=VuzVkjhz8Iw> [Data consulta: 06-07-2013].

ZUREMENDI, Ander (09-09-2010) “Bauzá recula després de dir que derogarà la Llei de normalització” dins *DBalears* Mallorca: grup Serra. <http://dbalears.cat/actualitat/balears/bauza-eliminara-la-llei-de-normalitzacio-linguistica-si-guanya-les-eleccions.html> [Data consulta: 04-03-2013]

– (04-04-2012) “Cort presenta la marca guanyadora del lema “Palma de Mallorca”” dins *DBalears*, Mallorca: grup Serra <http://dbalears.cat/actualitat/balears/cort-presenta-la-marca-guanyadora-del-lema-palma-de-mallorca.html> [Data consulta: 05-04-2013]

– (17-11-2013) “Palma tornarà a ser Palma de Mallorca” dins *Dbalears* Palma: Grup Serra. <http://dbalears.cat/actualitat/balears/palma-tornara-a-ser-palma-de-mallorca.html> [Data consulta: 04-04-2013]